

ELOFIZETES.

HELYBEN ES VIDEKEN

Egy évre 48 kor
Fél évre 24 kor
Egy negyed évre 12 kor
Egy óra 4 kor

Nyilttéri közlemények
megállapodás szerint.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasszak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 87.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1918.

Főszerkesztő
Stauber József.

Csütörtök, szeptember 5.

Mai lapunk főbb közleményei:

Autonomia és coelibátus.
Háborus tökeemelések.
Száz pár selyemharisnya egy napon
Parasztfluk a kereskedői pályán.
Betörés egy aradi órás üzletbe.
Sok szivar van Temesvárott.
Hat íla van a harcúterén.
Aradi kereskedő Budapesten kifosztott üz-
lete.
Tömegesen végzik ki az angol összeesküvő-
ket Moszkvában és Pétervárott.

Allami borüzlet.

A háborus áru-versenyben hosszú ideig
autsneider volt a bor. Háttul kullogott a gyors
iramban előretörtető árucikkek között — míg
egy szürke napon — mint a szabad kereske-
delemnek csaknem egyetlen tárgya — verhe-
tetlen favoritává lett. Soha nem sejtett karriért
csinált s mint egy dus folyam ömlött végig az
árdrágítók és spekulánsok mezején. Fájdalom:
a tisztességes kereskedelem elmerült ebben a
bortengerben, míg a sakálképi alkuszok, ár-
felhajtók telhetetlen gyomru cápaként uszkál-
tak a zavaros felszínen és megrészegedve, má-
morosan nyelték el a borzuhatag sodorta mil-
liókat.

A borral együtt rohanó pénzarádást meg-
látta végül az államhatalom is és ha későn is
egy kissé — rájött végre, hogy — itt keresni
lehet. Bizonyos, hogy senkinél sincs annyira
szüksége a bor körül felhalmozódott milliókra,
mint az államnak. A megnövekedett kiadások
új és új adónemekre, kereseti lehetőségekre
utalják magát az államot is. S e pillanatban
ugy látszik, hogy a borkereskedelemből a kor-
mányzat is hasznot akar látni. Erre vallanak a
közélemezési kormányzat legújabb rendelke-
zései is. Bevezetői ezek egy nagyobb szabású
akciónak, mely valószínűleg a borkereskede-
lem monopolizálása felé vezet.

A bor lehet monopólium lesz. Ez lehet-
lenné fogja tenni a maihoz hasonló arányú bor-
üzletek kérését, a máról-holnapra változó ár-
hullámzásokat s ezzel a milliók örvénylését a
bor körül. Nem vagyunk hívei a monopóliumok
nak — általánosságban, jelen esetben azonban
az állam monopolizáló törekvéséről nem tud-
juk megtagadni a jogosságot. Mert semmi-
féle erkölcsi és gazdasági szempontok nem in-
dokolják és nem teszik kívánatosná, hogy a
borspekulánsok száza mérhetetlen összegeket
keressenek és máról-holnapra milliókat hará-
csoljanak össze. Nincs olyan józanul gondol-
kozó kereskedő, nemzetgazda vagy szocioló-
gus, ki jogosnak ne tartaná, ha az állam ezek-
nek a lótv-futó, se istent, se embert, se hazát
nem ismerő szenzálokknak a kezéből elveszi
ezeket a milliókat és a köz javára fordítja. Ez-
zel az intézkedéssel a legális kereskedelmet kár
nem éri és nem érheti, sőt ugy gondoljuk, hogy
az államnak ilyen irányú közgazdasági tevé-
kenysége egyenesen a legális kereskedelem ér-
dekében is történik.

Felemelnünk azonban szavunkat az állam-
nak minden olyan törekvése ellen, mely a ter-
melőt sujtaná s egy rosszul megalkotott mono-
pólium törvénnyel Magyarországban szépen
fejlődő bortermelését akarná tönkretenni. A
kereskedelmi és közlemezési minisztereknek
nem szabad elfeledniük, hogy a magyar borter-
melés — az olasz és francia bortermeléssel
szemben — még gyermekcipőben jár. Sokkal
gyengébb palánta még, sem hogy támogatásra
és gondozásra ne szorulna. Magyarországon
jó termés idején öt millió hektóliter bor terem,
Olasz- és Franciaországban ötször-hatször
annyi. A magyar bortermelés a gazdaságnak
élő forrásává akkor válhatik csak, ha az állam-
hatalom olyan módon pusztítja el a borkeres-
kedelem gyökerén élő filoxerákat és egyéb para-
zitékat, hogy a nemes tőnek: a termelésnek e
radikális eljárás folyamán semmi bántódása
nem történik. Az állam akkor fog nemes poli-
tikát követni, ha a termelőknek kedvet csinál a

termeléshez s Magyarország bortermelésének
fokozását a jövőben egyik nagyon fontos gaz-
dasági feladatának tartja.

Természetesen találjuk azonban, hogy
valamelyes formában akadályokat gördít az
elő, hogy egyesek ugyszólván munka nélkül,
milliókat-milliókra halmozzanak. A bordrági-
tók és galicial szenzálok szenzációs bor-törté-
netei az ország egyik végétől a másikig ke-
ringenek. Ma Aradon vagy Versecen, holnap
Sátoraljujhelyen vagy Gyöngyösiön tárgyal-
nak olyan emberekről, akik husz milliót keres-
tek a boron, sőt az utóbbi városban a fáma sze-
rint kétszáz olyan borkufarról tudnak, aki az
elmúlt évben legalább egy milliót kereset a
borüzletein.

Ha a konjunkturának ilyen kihasználása
s a munkanélküli meggazdagodásnak ilyen
mértéke elé gördít akadályt monopolizáló tö-
rekvéssel az állam: egyetlen szóval sem tud-
juk ezt a törekvést kárhoytatni.

Véget ér az entente offenzívája.

(Berlínben olvasják a rémbírek terjesztőit.)

Berlin, 1918. szeptember 4. (Hivatalos.) A
nagyfőhadiszállásról jelentik:

*Nyugati harctér: Rupprecht trónörökös és
Böehm vezérezredes hadseregei:* A Lis mind-
két oldalán az ellenség előcsapatainkkal folyta-
tot' állandó harc után a Wulnerghen—Nieppe—
Masst—Maun—Laventier—Richtberg vonalig
dolgozta magát előre. Vegyes osztagaink ezekben
a kis családokban hatásos károkat okoztak nekik és
előretörésekben és támadásokban foglyokat szer-
tek el tőle. A Scarpe és a Somme közti vonalon a
nap nyugodtan telt el. Megelőző éjszaka csapatain-
kat visszavontuk az Aleux—Möhres—Mancourt
vonalba. Ezt a mozdulatot, amelyet tervszerűen
hajtottunk végre több napi előkészítés után haj-
tottuk végre. Az ellenség csak délután követett
bennünket habozva.

A Moislain és Peronne közti harcúterén
a ellenség tegnap megújította támadásait. Noyon-
tól kétoldalt a franciák erős támadásokat hajtot-
tak végre, a melyek főleg Champagne és Dussy
közti magaslati terek ellen irányultak. Az ellen-
ség itt délelőtt és délután négy ízben hasztalanul
rohamozott a többször kitűnt 321-ik gyalogsági
hadosztály ellen. Teljesen visszavertük őket, ép
ugy, mint a többi támadó szakaszon is.

Az Ailletnél földérintő harcok. Az Aillette
és az Aisne között a franciák amerikaiakkal és
olaszokkal együtt a kégerősebb tűzhatás után
megújították támadásaikat. A támadásokat több
ízben elkeseredett közelharcok mellett utasitot-
tuk vissza.

Tegnap 22 ellenséges repülőgépet és 7 kő-
tött léggömböt lőttünk le. Romay hadnagy ezut-
tal a 30-ik légi győzelmét aratta.

A német trónörökös hadserege: Rippon-
tól délre a francia árkok ellen intézett eredmé-
nyes előretöréskor foglyokat és géppuskákat
hozunk haza. Ludendorff. (A miniszterelnökség
sajtóosztálya.)

Bécsből jelentik: A berlini hirdető oszlopo-
kon ma reggel megjelent a katonai főparancs-
nok proklamációja, melynek értelmében azo-
kat, akik a hadihelyzetről valótlán híreket ter-
jesztenek, még ha továbbadás értelmével ké-
telkedésüknek adnak is kifejezést, egy évig ter-
jedhető fogházzal, enyhítő körülmények fenn-
forgása esetén elzárással és 15.000 márkáig ter-
jedő pénzbüntetéssel sujtják. A főparancsnok
ennek közbeszólásán kifejezést adott annak remé-
nyének, hogy ilyen büntetésre nem kerül a
sor, de olyan híresztelések támadhatnak, me-
lyek ellen fel kell lépni. A Vorwärts, amely er-
ről a proklamációról előzetesen értesül, mai
vezércikkében megjegyzi, hogy sokkal jobb
lenne, ha a népek gondoskodnának a teljes
igazságot tudomására hozni, kivált ha az az
igazság semmi okot sem ad a reményveszt-
ettségre. Szerezzék meg újra az igazság nyílt
bevallásával a nép bizalmát.

Gentből jelentik: A párisi lapok jelentései-
ből és célzásaiból arra lehet következtetni, hogy
az entente offenzíva véget ér,
mihelyt a németek berendezkednek az ugyne-
vezett Hindenburg-vonalakban. A Times és a
Journal katonai kritikusa is ezen a vélemé-
nyen vannak és a közönséget előre figyelmeztet-
tetik az offenzíva befejezésére. A háboru egyik
fejezete szerintük most véget ért, mert az ellen-
ség visszamegy azokba az állásokba, amelye-
ket március 21-én elhagyott.

Berlinből jelentik: Jóllehet a nyugati fron-
ton az óriási csata 140 kilométeres harcúterén
folyik, mind több jel mutat arra, hogy az
ellenség belátható időn belül szükségét érzi,
hogy az emberanyag kör nélkül való harcba-
vetésében nyilvánuló taktikáját abbahagyja.
Olyan hatalmas támadásokat, amelyek most
napirenden vannak, nem lehet a végletekig foly-

tatni. Az angol haderőnek több mint a felét, a franciák hadseregüknek több mint háromnegyed részét és az amerikai haderőnek egyharmad részét vetették már eddig harcba.

Berlinből jelentik: A Wolf-ügynökség jeleenti: A Scarpe és a Peronnetől északra levő terület között harmadikára virradó éjjel végrehajtott visszavonulásunkat csak ma vette észre az ellenség, miután záró tűz alatt tartotta elhagyott állásainkat. Noyontól délkeletre levő területen a kora reggeli órákban megindított két ízben megismételt nagy francia részátadásokat az ellenség jeleltekenny veszteségével visszautasítottuk.

Genéből jelentik: A Havas-ügynökség a közvéleményt az entente előrenyomulásának a befejezésére készíti elő. A Somme csata harcra teljesen sivataggá változott, mert a németek visszavonulásuk során mindent járhatatlanná tettek, úgy, hogy a tankok beavatkozása teljesen lehetetlenné vált. Tehát számolni kell azzal, hogy az előrehaladás meglassul. A Petit Parisien szintén óva int a gyors győzelemben vetett reménységtől.

Berlinből jelentik: A nyugati harctér eseményeiről illetékes helyről a következőket közlik:

A Somme és Aisne között körülbelül harmincöt kilométernyi széles fronton tobzódik a világháború legnagyobb csatája. Változatlan erővel harminckét angol hadosztály, tehát a francia földön álló angoloknak több mint a fele, nyolcvanhét francia és huszonkét amerikai hadosztály rohan a német vonalak ellen. A francia hadosztályokat már többször megerősítették, mert úgy ök, mint az angolok és amerikaiak, óriási veszteségeket szenvedtek. Mindez azonban nem tartja vissza az ellenséget attól, hogy ismét és ismét ne rohamozzon állásaink ellen.

A több mint egy éve elpusztított vidék ma valóban a pusztulás pokla, melynek nincs egy árka, egy útja sem. Így a német csapatok is jelentékenyen szenvednek, mert az élelmiszer és anyagcánpótlás rendkívüli nehézségekbe ütközik, de meg a nyugvó állásokban elhelyezett legénységnek sincs helye pihenésre. Ez okok folytán a németek vonalaikat lassankint, de tervszerűen kelet felé vonják vissza. Az a taktika, hogy az ellenségnek véres veszteségeket okozunk, megmarad mindaddig, amíg ezt a német hadvezetőség célszerűnek találja. Mindazonáltal nem szabad lekicsinyelni a helyzet komolyságát. Az ellenség erős és mindig újabb embertömegeket vet harcba. Nem szabad azt gondolni, hogy a harc nemsokára ellanyhul, ellenkezőleg, azt kell feltételezni, hogy a küzdelem mindkét szárnyon túl fog terjedni. Emellett szól az a körülmény is, hogy az Aisne és a Marne között a csata mindinkább élénkebbé válik. A németeknek és a központi hatalmak országainak e napokban még sokkal jobban kell bizniok a hősi hadseregben és vezérei kipróbált tehetségében.

Hágából jelentik: A Nieuwe Rotterdamse Courant-nak jelentik Londonból:

A hetek óta tartó óriási erőfeszítés után, amelynek az entente a nyugati harctéren nem jelentéktelen sikereit köszönhetette, mindenütt komolyan számítanak a szövetségesek offenzívájának megállítására és elpihenésére. A sajtó is előkészíti már a közvéleményt erre a valószínű eshetőségre. A Daily Telegraph azt írja, hogy északon egyre erősödik a németek ellenállása s nem lehetetlen, hogy a Hindenburg-vonalnál megtorpan az előnyomulás. A Times szerint okvetlen számolni kell a szövetségesek offenzívájának hamaros befejezésével.

Háborus tőkeemelések.

(A kormányrendelet kulisszáiból.)

Tőzsei és pénzügyi körökben nagy feltűnést keltett az a rendelet, amelyet a kormány a tőkeszaporítások korlátozásáról kiadott. A rendelet sokféle magyarázatra szolgáltatott alkalmat és ki milyen úvegen át nézi a háborus magyar tőkegazdaság fejlődését, olyan következtetéseket vont le a rendelet intencióiból. — Bárhogy is vélekedjenek azonban a rendeletről, mindn nyilatkozatban két konklúzió jut kifejezésre; az egyik, hogy a kormány a nagybankok kezdeményezésére adta ki ezt a rendeletet, hogy a tőkeszaporítási verseny további kifejlődését meggátolja, a másik pedig, hogy az osztrák kormány interveniált ez intézkedés érdekében, mert a háboru alatt tulsulyra jutott magyar gazdasági tőkeerős vállalatok további gyarapodásában erős konkurenciára talált. — Hogy e kétféle vélekedésből melyik felel meg a tényeknek, nehezen lehet megállapítani, viszont bizonyos, hogy a rendelet kiadására semmiféle oly gazdasági ok nem volt, amely az állami kibocsátások sikerét károsan befolyásolta volna. A tőkeinvestáció a háboruban is kizárólag a fix kamatozású értékeket kereste fel és ezek vásárlásával kívánt megfelelő kamatozást biztosítani. Azt hogy a bankoknak mikor és mennyi tőkére van szüksége, állami beavatkozás útján korlátozni, vagy eldönteni nem lehet. A magyar pénzügyi élet van olyan konszolidált, hogy önmaga határozza meg fejlődésének határait és azokat a kereteket, amelyekben túl tőkét felhalmozni már nem szabad. Érdekesnek tartjuk kimutatni, hogy a háboru alatt milyen alaptőkeemelések történtek Magyarországon.

Budapestben

1916-ban, midőn az alaptőkeemelések mind gyakoriabbak lettek, 12 pénzintézet emelte részvénytőkéjét. A részvénytőkék összege ekkor 234.300.000 koronát képviselt és 338.000.000 koronára lett emelve. Az új részvényekre történt befizetések, az ársíót is beleszámítva, 200.157.000 koronára rugtak. Az 1917. esztendőben a részvénytőkék összege 827.960.000 koronáról 1.167.100.000 koronára emelkedett, az új részvényekre történt befizetések pedig ekkor, az ársíót is beleszámítva, 614.709.000 koronát tettek ki. Az 1918. esztendőben újabb részvényemelések történtek. Az idén ugyanis az intézetek eredeti alaptőkéje, amely 386.700.000 koronát tett ki, 582.250.400 koronára lett emelve. A tényleges befizetés 356.889.140 korona volt. Augusztus 31-én tehát az intézetek részvényemlése 638.390.200 koronát tett ki, míg a tényleges befizetések összege 1.171.747.150 koronára rugott.

Ami a budapesti intézetek tőkeemelését illeti, 1917-ben 41 esetben történt ilyen. 34 intézet emelte részvénytőkéjét, még pedig volt ezek között 7 olyan intézet is, amely évenként kétszer is emelte alaptőkéjét. Az 1918. esztendőben 75 pénzintézet növelte a részvénytőkéjét.

Egyéb tőkeemelések a folyó év első felében Budapestben 86 esetben történtek, amikor is 212.605.000 koronás tőkét 370.400.000 koronára emeltek. Az előző esztendőben a fővárosban 67 vállalkozás 170.722.000 koronáról 272.140.000 koronára emelte alaptőkéjét, 1916-ban 27 vállalat 56.356.000 koronáról 99.111.000 koronára, 1915-ben pedig 10 részvénytársaság emelte alaptőkéjét 28.731.300 koronáról 44.376.800 koronára.

Tőkeemelés a vidéken.

Vidéken a folyó év első felében 301 pénzintézet emelte részvénytőkéjét 212.664.170 koronáról 348.379.600 koronára, az előbbi esztendő 140 intézetének 121.638.300 koronáról 171.991.400 koronás részvényemléseivel szemben. 1916-ban 28 pénzintézet 12.384.000 koronáról 21.743.300 koronára, 1915-ben pedig csupán 10 vidéki pénzintézet emelte 2.474.400 koronás részvénytőkéjét 4.207.600 koronára. Egyéb vidéki vállalkozások a folyó év első felében az alaptőkét 58.880.250 koronáról 122.661.000 koronára, 1917-ben 53 vidéki részvénytársaság 67.947.400 koronáról 104.300.550 koronára, 1916-ban 22 vidéki részvénytársaság 30.512.500

koronáról 60.490.000 koronára és 1915-ben 6 vállalat emelte alaptőkéjét 6 millió koronáról 100 millió koronára.

A sokféleképpen kommentált rendeletről Popovics Sándor pénzügyminiszter a következő kép nyilatkozott:

— Az a vád, — mondotta többek között a miniszter — mintha ez a kormányrendelet az osztrák tőke befolyására jött volna létre, egyszerűen nem igaz. Szó sincsen itt idegen nyomásról. Egyszerűen a közzétett indokolásban felsorolt tényleges okok készítették a kormányt arra, hogy szabályozza a tőkeemelések kérdését. Az ugyan lehetséges, hogy korábban volt szó a kormányok egymásközi tárgyalásai folyamán erről a kérdéstről is, mint Ausztria és Magyarország minden analog problémájáról, de most csak a magyar kormány gspotán elhatározásáról van szó, amelyet a tények kényszerítettek ki. Ausztriában már korábban is szabályozva volt a tőkeemelés. A háboru előtt a pénzügyminisztérium hozzájárulása kellett minden ilyen tervhez, azonkívül a belügyminisztériumban működött a Vereinskommision, amelynek feladata volt, hogy a tőkeemelések szükségességére vagy új alapítások indokolására felhozott okokat vizsgálat tárgyává tegye. Igaz, hogy korábban a Vereinskommision nem igen csinált nehézségeket a vállalatoknak és minden nagyobb megszorítás nélkül megadta az engedélyt. Ausztriában is csak a háboru alatt kellett behozni újabb korlátozásokat. Most, hogy a magyar kormányt a viszonyok és pénzügyi helyzetére kényszerítették, legfeljebb valami egyöntetűséget lehet felfedezni a tőkeemelések magyar és osztrák kzelése között.

TÖRVÉNYSZEK.

Elhalasztott ítélőhozatal.

(A marosborsai térgyilkos asszony család életé.)

Ma délelőtt 9 órakor ült ismét össze az esküdtbíróóság a marosborsai méregkeverők ügyében. A vád- és védőbeszédre került volna a sor, azonban Pop Csicsó István dr., özvegy Stepan Tódorné védője indítványozta az esküdtzéknek, hogy szerezék be Marosborsa község előjáróságának a házaspár családi életére vonatkozó véleményét, mielőtt ítéletet mondanának a vádlott felett. Erre azért volna szükség, — mondotta Pop dr. — mivel a tanúk vallomása erre vonatkozólag egymástól eltérők voltak. Az esküdtbíróóság rövid tanácskozás után az indítványt elfogadta és a tárgyalás folytatását péntekre halasztotta el.

A tárgyalás folyamán Spatán Aurél, a másodrendű vádlott a bírósághoz a következő kéressel fordult:

— Marosborsán az utóbbi napokban a falubeliek azt mesélték egymásnak, hogy feleségem a vizsgálati fogságban más állapotos lett, sőt egy gyermeke is született. Én az asszonynak már megbocsájtottam, mert belátom, hogy ő nem tehet róla, mivel a rossz vére volt mindennek az oka. Kérem a tekintetes esküdtzék, mondják meg nekem, hogy a feleségem gyermeke hol van, mert én örökre akarom venni. Ugy nevelem majd, mintha a sajátom lenne.

Az esküdtzék csodálkozással hallgatta a férj kérését, de annak eleget tenni nem tudott, mivel kiderült, hogy az egész dolog csak falusi szóbeszéd.

§ **Közjegyzői kinevezés.** Budapestről jelentik: A hivatalos lap legközelebbi száma közli, hogy a király Csengery István dr. aradi közjegyzőhelyettes Marosillyére közjegyzővé nevezte ki.

§ **Ügyészi kinevezés.** A király az igazságügyminiszter előterjesztésére Imreh Géza aradi törvényszéki jegyzőt az aradi királyi ügyész séghez ügyésszé nevezte ki. Az új ügyész évék óta egyik legkiválóbb tagja az aradi közjegyzői karnak és jogászai körökben kinevezése bizonyára általános örömet fog kelteni.

Parasztfiúk a kereskedői pályán.

(Tulzsufoltak az aradi középiskolák.)

Arad középiskoláiban befejeződtek a beiratások és a magyar nemzet ősi erejébe vetett megtántoríthatatlan eredmény, amely ezeknek az iskoláknak túlépességében nyilvánul meg. A legörvendetesebb az a jelenség, hogy a kereskedelmi iskolába valósággal tödul az ifjuság, amelyet a háboru minden elméleti oktatásnál radikálisabban tanított meg arra, hogy a nemzet jövője a tisztességes és nagyképzettségű kereskedőinek és iparosainak kezébe van letéve. Somogyi Gyula dr., a felső kereskedelmi iskola igazgatója örömmel mondta el a nála érdeklődő újságíróknak, hogy egészen friss és nagyra hivatott elem jelentkezett a kereskedői pályára.

— Igen sok a beiratkozottak közt a parasztfiú, — mondotta a direktor — és ezek közt is igen sok a román nemzetiségű, akik messze vidékről jöttek Aradra, hogy a kereskedelmi iskolákban nyerjenek oktatást.

Ezek igen megnyugtató és biztató körülmények, amelyek a legeszszevesebb és anyagilag most már elég erős társadalmi osztálynak életében fordulatot mutatnak. A magyar parasztság szűz talajából igen sok fehétségnak, erős jellemnek, életerős, józan és hazafias munkásnak kell kikérülnie és ezeknek el kell özönleniük azokat a pályákat is, amelyekeken iskolázottságot, tanultságot követel az élet.

Sajnos, a főgimnázium beiratási eredményének nem igen örülhetünk. Az iskola tulzsufolt és egy-egy osztályba 78 növendék jut. Ezeket becsületesen és alaposan nevelni, tanítani olyan pedagógiai képtelenség, amely a szellemi proletariátus tömegének szaporodásában bosszulja meg magát. Sajnálatraméltó az az ifjuság, amely háborus érettségükkel kénytelen elhagyni az iskolát, de sajnálatraméltó az is, amely az eljövendő béke idejében ugy kerül ki a tulzsufolt középiskolából, hogy csak a mázát, a külszínét ismeri meg a tudásnak és főleg nem tanult meg — tanulni.

A főgimnáziumban, a főreáliskolában, a felsőbb leányiskolában sokkal több tanuló jelentkezett, mint a mennyit az igazgatók a törvény értelmében beírhatnak. A magyar állam szegény, nincsnek iskolái, amelyek vannak, szűkek, túlfömötték. A visszautasítottak közül az aradiaknak még van reményük arra, hogy itt járjanak iskolába, mert az igazgatók felterjesztést intéz-

hetnek a közoktatásügyi miniszterhez és engedélyt kérhetnek a zsufoltság növelésére. A miniszter megszokta adni az engedélyt, de az ilyen osztályok tanításában nem sok köszönet lehet. A részletes eredmények a következők:

A felső kereskedelmi iskolába

ebben az esztendőben az alsó osztályokba, amelyek már tavaly is abnormális létszámmal küzdtek, még több tanuló iratkozott be, mint tavaly. 170 tanuló jelentkezett és ezért négy párhuzamos osztály lesz. Szerencsére a város iskola fenntartó és a törvényhatóságot könnyebben meg lehet győzni egy új osztály felállításának szükségességéről, mint az államot. Tavaly három párhuzamos osztályt 156 tanuló látogatott.

A középső osztályok létszáma is nagyobb lesz, 130 diák iratkozott be, míg tavaly csak 120 tanuló volt.

A felső osztály is népesebb lesz, mert a tavalyi 75 tanuló helyett most 90 jelentkezett.

A magántanulók száma is tekintélyes, a mennyiben 70 beiratkozás történt.

A főgimnáziumban

a nyolc osztályba beírt tanulók száma összesen 577, de ez nem végleges, mert 55 ifjút vissza kellett utasítani, akik elkésve jelentkeztek és soruk most a miniszteri döntéstől függ. Ezek valamennyien az alsó osztályokat akarták látogatni. Egy-egy osztályba 78 tanuló jut, ami tanárnak, diáknak egyaránt csapás és szerencsétlenség.

A felsőbb leányiskola

is tulnépes, amennyiben 234 tanuló iratkozott be a négy alsó osztályba, de 20 leánydiákot vissza kellett utasítani. A leánygimnáziumba 77 növendéket írtak be.

Női felső kereskedelmi iskola

szükségességét semmi sem bizonyíthatja jobban, mint a most zárult beiratások eredménye. 252 rendes tanuló vettek fel, tehát ez az iskola is tulzsufolt. Ennyi leány készül a kereskedői pályára, ami bizonyára igen örvendetes jelenség. Itt is igen sok jelentkezőt el kellett utasítani, mert nincs hely és csak főigazgatói, illetve miniszteri engedéllyel iratkozhatnak majd be. A javítóvizsgára jelentkezett 34 növendéket is fel-

vették a felsorolt osztályokba, mert megfeleltek a vizsgán.

A főreáliskola

is tulzsufolt és ez az intézet sem fogadhatta be az összes jelentkezőket.

Békeről tárgyalnak Bécsben

(A német külügyminiszter a királynál.)

Bécsből jelentik: Öfelsége ma meghallgatta a szokásos előterjesztéseket és délután kihallgatáson fogadta Hintze német külügyi államtitkárát és Stumm államtitkárát. Fél tizenkettőkor öfelségeiknél reggeli volt, amelyen résztvett Hintze államtitkár, Stump államtitkár, gróf Vedel bécsi német nagykövet, Crammon vezérőrnagy, német katonai meghatalmazott és Burián gróf külügyminiszter.

Bécsből jelentik: A Wiener Mittag Zeitung mértékadó politikai személyiségtől nyilatkozatot közöl Hintze államtitkár látogatására vonatkozóan. A nyilatkozat szerint Hintze látogatásának katonai jellege van és a legutolsó évek legfontosabb diplomáciai eseményeiről van szó. Nagy jelentősége van ennek a látogatásnak, mert a sürgős kérdések egész sora dől el most, melyeknek végleges lebonyolítását nem lehet elhalasztani és amelyeket már megelőzőleg a német főhadiszálláson beszéltek meg. A német államtitkár most azzal az elhatározással jött Bécsbe, hogy ezeket a megállapodásokat perfektuálják. Tévednek azok, aki azt hiszik, hogy most csak a lengyel kérdés kerül megvitatás alá, a keleti kérdések egész csoportját terelik most megfelelő mederbe, ezenkívül

megbeszélni fogják a békeaktó mellett és ellene szóló lehetőségeket és olyan konkrét határozatokat fognak hozni, a melyek közös szöveg formájában kerülnek nyilvánosságra elé.

Bécsből jelentik: Wekerle Sándor miniszterelnök a mai délelőtti folyamán fogadta Walder Gyula főrendiházi tag látogatását. A délutáni folyamán Hintze államtitkárral, Burián gróf külügyminiszterrel és más államférfiakkal tárgyalt. Windischgrätz Lajos herceg szintén Bécsben van. Hetékes osztrák szervekkel folytatott élelmezési tárgyalásokat.

Milyen a politikai merényletek városa.

— Néhány epizód Moszkva közbiztonságából. —

Az Aradi Közlöny eredeti tudósítása.

B. K. Moszkva, augusztus

Mirbach gróf és Eichhorn vezérőrnagy után most a bolsevik Oroszország legelső hivatalnokai Lenin is a vörösnel is vörösebb terror, az ellenforradalmárok revolvercsöve elé került s ezek az egymásután elkövetett politikai merényletek újra aktuálissá teszik az Új-Oroszország új fővárosának viszonyait. Hogy milyen lehetett Moszkva békében, azt a mai képből igazán nehéz volna megállapítani. Ma Moszkva a felfordulás és az abszurdítások városa. Zűrzavar, kapkodás, fejtelenség, szétszűllés és a legteljesebb anarchia mindenütt. A pályaudvaróktól be a város szívéig piszok és szenny az uralkodó. Ha valamelyik kocsit mellett kigyúl a ló, elgázol az autó egy kutyát, vagy valami kócska golyónak áldozatul esik egy macska, az oszlásnak induló, levegőt megfertőző büdös kadaver ott hever — forgalmas utcákon még napok múlva is. Az utcák sötétlenül és éjjel alig világítva. Rablások, utonállások nemcsak éjszaka, hanem fényes nappal is napirenden vannak. De nem is csoda. A régi, különösen szervezett rendőrség helyébe fel-

állították az ugynevezett városi miliciát, melynek 3—400 embere van, kiket a katonák, vörös gárdisták és hadifoglyok sorából verbuváltak össze. Ezek az emberek, ha nem volnának rosszindulatúak és szür alatt maguk is részesei, sőt elősegítői a rablásoknak, akkor is képtelenek volnának rendet teremteni. Ha valamelyik proletár testvér kirabol vagy meggyilkol egy burgois polgárt, az nemcsak jog, hanem kötelesség, hogy jutna neki eszébe ilyesmit megakadályozni.

A moszkvai közállapotokat némileg jellemelő, íme egy pár eset:

A „Bolsoi Theaterben“ egyik áprilisi este valami híres balletet adtak s az egész nézőtér zsufoltságig telve volt jobb közönséggel, mely párnapos csend után újra kibátorodott este is az utcára, ami ritkaság, mert a jobb publikum s zavaros idők óta csak a nappali előadásokra megy az operába is, melyek délelőlt 11 órakor szoktak kezdődni. A második felvonás elején föl pattant a cári páholy ajtaja és az előtérben hangos rohajjal megjelent egy rsmó katoná és matróz, nagy robajjal leültek s az első perctől kezdve a legdurvábban zavarták az előadást, úgy, hogy a darabot élvezni lehetetlen volt. A botrányok és provokációk egész áradatát zúdították a színpad és nézőtér felé: a közönség izgatottan és ide-

gesen alig várta, hogy az előadásnak vége legyen és kint lehessen a színházból, a jelenlevő francia és angol tiszték pedig tüntetőleg elhagyták a nézőteret.

Végre lehullott a függöny és megindult az áradat a kijáratok felé, ahonnét egyszerre óriási zaj, durva káromkodások és sikoltások hallatszottak és a kijáratok pánikszzerűen gomolyogtak vissza a padsorok közé. Az történt, hogy ezalatt az összes kijáratokat fegyveres Vörösgárdisták zárták le, s egy kommisszárius hangosan kihirdette, hogy a szovjet parancsára az egész kontrarevolucioner közönséget igazoltatni fogja. És megkezdődött az igazoltatás: minden egyes embert megmozdítottak, letöltöl-talpig átkutatották és „koboztak“ minden elképzelhető kényűkkedvük szerint. Egyetlen embert nem bocsátottak el, ott kínozták őket egész éjszaka, s reggeli hét óra felé pár ájult férfit, nőt, s gyermeket vitték letartóztatva a kommisszáriátusra.

A másik eset ugyancsak áprilishban történt a Salamon-cirkuszban, melynek egy erdélyi magyar ember a tulajdonosa. Új műsor volt a program elouja két zenéböhóc: Bim és Bom, akik politikai satírákat is énekelték. Az aréna rogyásig megtelt. Fél tizenegy óra tájban fegyveres katonák rontottak be a porondra és kihirdették, hogy a két kontra revolúciós bohóc ellen elfoga-

Autonómia és coelibátus.

A katolikus egyháznak ezidőszerűtlen minden törekvése az autonómia megalapozására irányul. A keresztény szociális pártnak jelenlegi fővárosi nagy értekezlete is ezen nagy horderejű eszmének előkészítését célozza.

Az autonómia, mely a hazai kath. egyház függetlenségét s a pápságnak a világi elemmel való szervezettebb együttműködését s az önálló vagyonekezelés révén a kedvezőbb anyagi szituációkat van hivatva megvalósítani, — kétségkívül nagy és korszakalkotó egyházpolitikai vívmány, ámde csak az esetben lehet a céljának megfelelő, ha a személyes autonómia legelőkelőbb kellékét, a családalapítási jogot is fel fogja ölelni. Akik tehát a katolikus egyháznak igazi javát akarják, azoknak minden erejükkel arra kell törekedniük, hogy az autonómia ügyében folytatott, illetve folytatandó tárgyalások rendjén a papi házasság szabályozásának kérdése is felszínre kerüljön és nem a régi tradíciók alatt nyögő megkötöttségnek, hanem a jelen kor igényeit, az egyház igazi javát és az államérdeket ösztönösen felkaroló nemes és bölcs törekvéseknek szellemében tárgyalassék a nagy kérdés. Az egyházi bajok radikális orvoslása céljából nem lehet kenegetésekkel, borogatásokkal és altató injekciókkal megelégedni, az egyház immár operációra szorul, hogy igazi egészségét visszanyerje s hogy tartós élete biztosított legyen; a coelibátust, minden bajnak főfészekét s az egyháznak rákbetegségét ki kell vágni. Csak ezen műtéttel kapcsolatban fog használni, de így igazán használni fog a katolikus autonómia.

Magyarországon a vallások vegyessége, az áttérések szabadsága és a polgári házasság amugy is gátolják az egyházat abban, hogy a coelibátus megtartását a középkori szigorral kényszeríteni bírja s így ezen fegyver ma már visszafelé sül el s magának az egyháznak árt. Ugyancsak képtelen az egyház a coelibátus feltétlen szükségességét a néptudatba beleplántálni Magyarországon, hol a gör. katolikus házasság az ő női papságával országosra emelt

van terjedve s így a róm. kath. nép is tudatával bír annak, hogy a pápa alá tartozás és a katolikus hitelvek megérnek a papok házasságával.

Minden szempont javálja tehát, hogy a magyar katolikus autonómiával együtt a magyar papság házassága is kivívassék. Ily részleges felmentés az általános törvény alól lehetséges, hisz hasonlóképp van felmentve monarchiánk és Németország a „Ne Temere“ dekretum vegyesházassági intézkedése alól, valamint X. Pius pápának ünneplészállító határozata alól s hasonló országos privilégium alapján élvezzi a balkáni papság a bajuszviselés jogát.

A papházasságnak ily partikuláris, vagyis egy országra szóló megengedése tehát szintén nem lehetetlen, bár okunk van remélni, hogy Magyarország sikeres állásfoglalása ugy a törekvést, mint az eredményt nemzetközivé fogja fejleszteni.

Páris Lajos

MŰVÉSZET.

* A debreceni színházi bizottság könyvet vizsgál. Debrecenből jelentik: Heltai Jenő, a debreceni színház igazgatója azt kérte a város tanácsától, hogy járuljon hozzá a helyárok fel-emeléséhez. A színházi bizottság a kérelem következtében elrendelte, hogy vizsgálják meg a színház könyveit s a vizsgálat már folyik is, de nincs kilátás arra, hogy másfél hónapon belül befejeződjék. Minthogy a színház ez alatt az idő alatt a régi helyárok mellett tartozik játszani, az igazgató újabb beadványban fordult a tanácshoz, bejelentve, hogy így kénytelen az előadásokat megszüntetni, sőt azt kérni, hogy szerződésétől mentse föl, mert minden előadásra hat-nyolcszáz koronát ráfizet.

* A városi zeneiskolában serényen folynak délelőtti 10—12 és délutáni 3—5-ig a beiratások. Különösen sok a jelentkező, amióta tudott dollog, hogy a város elsőrendű okleveles tanerőivel átveszi az intézetet. Az idén a hegedű ki-

nősen szervezett banditalátogatás volt. A szákmány több volt fél millió rubelnél.

A „Trubnaja plocsádon“ ősi idők óta virág, madár és kutyavásár van minden vasárnapon. Értékes, hogy minden egyes alkalommal óriási közönsége van az exotikusan tarka és eredeti látványosságnak. A legtöbbször, persze semmi dolga, venni, eladni nem akar, csak egyszerű bámuló, a legtöbbje asszony és gyerek.

Azú hiszem április 10-én volt. Valami bolsevik harcost temettek. Nagy ember lehetett; katonai pompa volt, elől egy cseh katonabanda zokogtatva Beethoven gyászindulóját, négy hóféhér paripa vontatta a virágokkal borított ezüstös gyászhintót. A Perowski-boulevard sarkán egy pillanatra megállt a menet, a kísérelő lovas és gyalogos katonák hirtelen körülvették a vásárt, tüzeléssel „igazoltatni“ kezdték a jelenlevőket s fegyvereket kerestek. Az orriginális temetési akfus természetesen olyan lövöldözéssel ment végbe, hogy beillott volna egy jókora előőrsi csatározásnak. Meg voltak az áldozatok is, talán két halott s pár sebesült. Eszembe jutott az őskori hadi erkölcs, amikor az elesett nemzeti hős temetésén felkötözték egy párat a foglyok közül, hogy szolegjanak neki a másvilágon... Vajjon en gondelmeselek lesznek-e ezek a néma „szabad“ orosz polgárok.

Buday Ödön.

művelési osztályon Garaguly Károly hegedűművész tanít. A többi tanszak is kitűnő vezetés alatt áll. Az iskola helyisége: Batthyány-utca 21.

* Zsufolt házak a Modern Kabaréban. A Modern Kabaré intim nézőterét nap-nap után az előkelő közönség teljesen megtölti és sokat tapsol a kiváló műsor szereplőinek. Különösen Marossy az ő eredeti mókáival, Romy Lea táncával, Bocskay, a szép Balder Ilus Aradon még nem látott ritka és feltűnő ügyes táncával. — Turcsányi Duci, Mirjam és Rudolf boszorkánymesterek tűnnek ki. A többi szereplő is elsőrangú. Ajánlatos a jegyeket előreváltani, mert az esti pénztártól a nagy érdeklődésre való tekintettel, sokan jegy nélkül kénytelenek távozni.

* Liika Thilde konzervatoriumi énektanárnő magán órákat is elfogad.

Harcok az örökös jégbirodalomban.

Budapest, 1918. szeptember 4. (Hivatalos.)

A főhadiszállásról jelentik: Olasz harctér: A Tonale szoros északi részén havasi osztagaink meglepő támadásai elragadták az ellenségtől a Punto-San-Mateot (3692), a Monte-Montellot (3536 méter), a Gleccscercsucot (3502 méter). Ez az örökös jég és hó birodalmában végrehajtott fegyveres tény, különös bizonyosságát szolgáltatja a legnehezebb alpesi viszonyokkal is megbirkózó támadók harci rátermettségének. A Hétközség területén élénk felderítő tevékenység. Egyébként nem volt fontos esemény. A vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Aradi kereskedő Budapesten kifosztott üzlete.

(Betörés Radó Gyula üzletébe.)

Ma éjszaka — mint Budapestről jelentik — nagyszabású betörés történt a fővárosban. Radó Gyula Kossuth Lajos-utca 2. szám alatti divat-áruüzletébe törtek be és nagymennyiségű női ruháneműt, selymet és szőrmét loptak el, hozzávetőleges becslés szerint 350.000 korona értékben.

A betörés a következőképp történt: Az üzletet az Ungár Lipót-cég adta el Radó Gyulának. Az új tulajdonos nagy átalakításokat szándékozott végezteni a bolti helyiségen. Így le akarták vésztetni az összes tükroket és ki akarták cserélni a régi cégtáblákat. Tegnap dél óta három munkás dolgozott az átalakításon és estére az üzlet Városház-utca néző cégtáblájának egy részét sikerült eltávolítani. Az egyik munkás a megmaradt cégtábla rész háta mögé bujt, ahol egy ember kényelmesen elfér. Megvárta, míg mindenki elment és akkor a tábla mögötti lépcsőn lecsuszott az üzletbe.

Először a kézipénztárt feszítette föl, úgy, hogy a hátlapját kiemelte és a tartalmát kiöntötte, de érdekes, hogy a benne lévő körülbelül 200 koronához nem nyúlt hozzá.

Annál nagyobb pusztítást végzett azonban az áruk között. A polcokról és fiókokból elvitt selyem és posztóruhákat, pongyolákat, szöveteket, bőrt, összesen mintegy 350—400.000 korona értékben. Hogy a sok holmit a tettes milyen módon szállította el, nem lehet még megállapítani, mert az a rendőr, aki minden éjszaka az üzlet közelében állt, tegnap éjjel nem volt ott.

A betörést ma reggel Brandsteiner Alajos vette észre. Utána csakhamar még két segéd érkezett, akik ijedten látták, hogy a polcokat fel-dúlták és a kirakatot is kifosztották.

A munkások ellen még nincs konkrét bizonyíték. De minden jel arra vall hogy a betörést ők követték el: többek között az is, hogy ma reggel már nem jelenték meg elvállalt munkájuk folytatására.

A rendőrség erővel nyomoz az ügyben. Ma délelőtti Hetényi Imre detektívönök vezetésével detektívcsoport jelent meg a cég üzlethelyiségében, hogy a leltárból a hiányzó cikkeket megállapítsa. A a kár — ha a tetteseket nem is kerítik kézre — megtérül, mert az üzlet betörés ellen biztosítva volt.

tási parancsot adott ki a kommisszariátus. A két szerencsétlen claud arcán megfagyott a nevetés és a dal. Az egyik menekülni próbált. Utánláttek és holtan zuhant le a fűrészporra. Vércsémét kapva, a többi katona is lövöldözni kezdett, a közönség örült pánikban menekülni próbált, sebesültek, ordítottak fel, asszonyokat, gyermekeket tapostak agyon. A másik bohócot azonnal szétlőzték, csörgősipkásan hurcolták el a porondról a polgári szabadság és rend órei.

Moszkva szívében, a Petrowkán van egy kis kávéház. Nem a mi fogalmaink szerinti tükros, márványos gyönyörpalota, egyszerű kis félemeleli lokál, nem sokkal nagyobb, nem is igen cibrább, mint akármelyik Józsefvárosi kávéház. De a közönsége csupa gazdag ember, régi moszkovita kereskedők, pánzemberek. Március 20-a körül, este 11 óra tájban autó állt meg a kávéház előtt. A következő percben fegyveres, kézigranátos katonák rontottak be a zsufolt terembe. — „Föl a kezekkel!“ harsant a komoly parancs és vagy kétszáz reszket ötédű aranyláncos burgois ágaskodva nyújtotta ég felé a karját. Azután kihirdették, hogy a szovjet parancsára elveszik mindenkinek az értéktárgyait és a pénzt 50 rubelen felül. A reszkető emberek szó nélkül adták át mindent. Egy fiatal bankhivatalnokot, kinek zsebében revolvert találtak, elhurcolták, azóta se látta senki. Másnap kitűnt, hogy az egész kitű-

Tömegesen végzik ki az angol összeesküvőket Moszkvában és Pétervárott.

(Vérbe akarta borítani az entente Oroszországot. — Lenin állapota válságos.)

Moszkvából jelentik: A vologdai kormányzóban katonatisztek újabb összeesküvésért fedezték fel, mely angol támogatással dolgozik. Tíz letartóztatott tisztet főbelöttek. Az Uriczki ellen elkövetett merénylettel és a pétervári angol nagykövetségen tartott házkutatással kapcsolatban 500 embert, köztük 40 angolt kivégeztek. Nizsnijnovgorodban a Burgoazia 41 kezését kivégezték. Moszkvában és másutt is a letartóztatottak főbelövései folytatódnak. A lapok izzó cikkeiben támadják az entetét és szemére vetik, hogy önző célokat követ és Oroszországot vértengerbe akarja társítani.

Moszkvából jelentik: (Hivatalos.) A pétervári angol követség épületében történt házkutatások és letartóztatásról a következőket jelentik: A rendkívüli bizottság előtt 40 letartóztatott van, főként angolok, akik augusztus 31-én az angol követség épületében tartózkodtak. Egy beavatott személyiség közlése szerint az angol követségen a házkutatást és letartóztatást a következő okokból fogatosították: Moszkvában a rendkívüli bizottság nagyon fontos iratokat szerzett a különböző ellenforradalmi szervezeteknek az angol követséggel való összeköttetésére vonatkozólag. A rendkívüli bizottság elnöke, Desersinszky a vizsgálat céljából Pétervárra szándékozik utazni.

Az összeesküvés főszálat az angol követségen futottak össze.

Már augusztus 31-én a bizottság egyik vizsgálattal megbízott tisztviselője Pétervárott volt és a pétervári vizsgáló bizottsággal összeköttetésbe lépett. Haller bizottsági tagot bízták meg az angol követség átkutatásával és a letartóztatásokkal, mert a bizottság értesülése szerint az ellenforradalmárok az angol hivatalnokokkal tanácskozással akartak összeülni. Ezenkívül tudomására jutott a bizottságnak az is, hogy Savinkov és Pülimenkó is az angol követségen van elrejtözve. Haller erre rendőrökkel 5 órakor délután a követség épületébe indult, miután az épületet körülvették. Sikerült a földszinti folyosóra akadálytalanul benyomulni. Amidőn azonban a bizottsági hivatalnokok az első emeletre mentek fel, hirtelen több lövés dördült el. Egy lövés Leitmann segédhivatalnok tüdejét furta át és egy detektív a lövés következtében meghalt. Haller egy szakasz rendőrrel, nem törődve a lövésekkel, behatolt a szomszédos szobákba és letartóztatva az ottlévő ismeretlen embereket. A folyosón tovább tartott a küzdelem. A rendőrök löni voltak kénytelenek és eközben egy letartóztatandó személyt megölték. Erről kiderült, hogy Tromi angol tengerészeti attasché, aki legelőször kezdett löni. Az erre következő lövöldözésben Totvaski vizsgálati biztos szintén megsebesült. A követségre behatolt rendőrök 40 embert tartóztattak le, köztük Sahovszky herceget is.

A házkutatás alkalmával sok, az angol követséget kompromittáló levelezést foglaltak le és nagymennyiségű tegevert találtak.

A házkutatásnak nagy fontosságot tulajdonítanak.

Moszkvából jelentik: A Pravda szeptember 3-iki számában kiáltvánnyal fordul a proletariátushoz, amelyben beszámol arról, hogy az ellenforradalmárok főhadiszállása az angol

követségen van. A lap közli továbbá a rendkívüli bizottságnak a felkelés előkészítéséről szóló jelentését, amely szerint a felkelés szervezése és finanszírozása Loholharri angol konzul kezében volt. A felkelők összes iratai és igazolványai az angol misszió hivatalos helyegzőjével és címerével vannak ellátva. A felkelés célja az volt, hogy három emberből álló diktaturát létesítsen.

Berlinből jelentik: A kancellárhoz közel álló Germánia az oroszországi eseményekről írva, Hintze nyilatkozatát közli, mely szerint Németország oroszországi politikája teljesen gyakorlati alapon áll. Némák vagyunk. — ugyanod a kancellár — de nem süketek és semmi esetre sem leszünk vakok, hanem meglátjuk a lövés felvillanását, mielőtt a hangját meghallanók, mert a golyó e két pillanat között talál. Nem kell hosszasan fejtegetni, hogy mennyire fontos ránk nézve, vajjon az oroszországi események ellentünk, vagy mellettünk döntenek-e, mi mindenestre résen vagyunk.

Moszkvából jelentik: Lenin állapotában újabb krízis várható. Az orvosok a népbiztos állapotát alacsony hőmérséklete, dacára komolynak tartják.

TANÚGY.

Felemelték a felső kereskedelmi iskola tanáraitnak óradíját.

Az aradi leány és fiú felső kereskedelmi iskola felügyelő-bizottsága ma délelőtt Vargassy Lajos polgármester elnöklésével ülést tartott, amelyen Somogyi Gyula dr. a fiúiskola és Kepes Ármán a leányiskola igazgatója beszámolt a most lezárt beiratások eredményéről. Különösen a fiúiskolába iratkoztak be rendkívül sokan, úgy, hogy el kellett határozni, hogy az alsó osztályú növendékek számára négy parallel osztályt állítanak fel, a múlt évi hárommal szemben. (A beiratások pontos eredményét lapunk más helyén külön cikkben közöljük.)

A felügyelő-bizottság honorálta a bejárótanárok ama kívánságát, hogy óradíjuk fel-emeltessék és e díjat jelentékeny százalékkal felemelték a háborús idők óta.

zárul a költségvetés. Ez az összeg azonban még növekedni fog, mert az ezután következő napokban még többen iratkoznak be és így a tandíj gyarapszik, annál is inkább, mert a tandíj a múlt évi 200 koronával szemben az idén 300 korona lesz. Az igazgató összesen 330 fizető növendéket irányzott elő, már pedig ennél sokkal többen iratkoztak be.

A leányiskola költségvetését szintén jóváhagyták. Mint érdekességet említjük meg, hogy a leányiskola bejáró tanárai között szerepel Szöllösi Zsigmond dr., Magyarpecskáról Aradra költözött ügyvéd is, aki a kereskedelmi és váltójogot fogja előadni.

(—) Lemondott az aradi román tanítóképző intézet igazgatója. Mint ismeretes, a múlt esztendőben nevezte ki az aradi román szent-
szék a görögkeleti román tanítóképző és szem-
minárium igazgatójává Oláriu József dr. kar-
ránsebesi tanítóképezdei tanárt. Oláriu dr. a
múlt esztendőben nagy ambícióval végezte az

iskola vezetésével járó teendőket, azonban a tanév végén folyton arról panaszkodott, hogy nem érzi jól magát Aradon, mert nem tud úgy elhelyezkedni a társadalomban, mint Karánsebesen. Már júliusban hangoztatta, hogy a következő tanévben nem tér vissza Aradra. Rövid idővel ezelőtt tényleg lemondott állásáról, amelyet nemsokára be fog tölteni a román szentszék. Egyelőre Botics Tivadar dr. végzi az igazgatói teendőket és valószínűleg őt nevezik ki erre az állásra.

Templomi hitbizományok.

(Ardrágítás a zsinagógában.)

Az ardrágítás: törvénytelen láttya ennek a gaz háborúnak. Könnyörtelenül átgázolt mindenben, csak egyet nem mert eddig szennyes kézzel megérinteni: a templomokat. Ezeket még az orosz forradalom is respektálta, ide eddig még a hadimilliomosok is csak imádkozni jártak. Azaz... hogy — éppen itt a bökkenő. A hadimilliomosok nem járhattak elég előkelően a templomba. Ez az eset most tünt ki, pont éppen itten Aradon, a úszteletréméltó zsidó ünnepek közeledtével. Az izraelita hitközség tradíciói közé tartozott, hogy az egyház előkeio és közúszteletnak örvendő tagjai helyet biztosíthattak maguknak az isten házában. Ez természetesen némi pénzbeli ellenértékkel állott kapcsolatban s a hitközség megadóztatta az emberi hiúságot. Aki az elsősorban akar ülni: az elsősorban járuljon az egyház terhehez. De a tradíciókhoz tartozott az is, hogy a szerzett jogokat respektálták. Így egy-egy hely a templomban valóságos dinasztikus székké lett az idők folyamán, családról-családra, apáról-fiúra szállott. A mai ardrágítók meggazdagodott szenzalók, elhízott hadimilliomosok akkor még ott künn imádkoztak a templom pitvarában a szent Roshasono ünnepén.

Most azonban fordult egyet a világ. S a világ minden szent könyve megírta, hogy — „az utolsókból lesznek az elsőik!”

— Ohó! mondták ez idézettel ajkukon az egykori hátraszorítottak, „aki bírja — marja!”

Ez utóbbi mondást már háborús üzleteik közben sajátították el s természetesen itt is aszerint cselekedtek. Vagyis: bírták, tudni-illik pénzzel s kimarták régi templomi székeikből a hajdani patriciusokat. Megcsinálták a — székbörzét. Valósággal kurzusa lett az imaház ülőhelyeinek, még pedig olyan kurzusa, amely amennyire beleillik a háborús nyereség lovagok természetrajzába, annyira illetlen ahhoz a helyhez, ahol hajdan nem az aranyborjú körül táncsal dicsérték az istent. A stereotip — adok! — veszek! — csak azért nem hangzott el a székbörzén, mert senki se akart adni, sőt mindenki akart venni. Ilyen körülmények között nem csodálható, ha a régi törzsbérlők lemaradtak a versenyben. Nem bírták az iramot a székdígitó hadimilliomosokkal. Ami nem is csoda, mert amíg a békében egy elsőrangú szék pár ára 2000 kor. körül volt, az újdonsült gazdagok szívesen adták a jussért most 7—8000 koronát, sőt tudunk egy olyan könnyű pénzü egyháztagról is, aki nem sajnált befektetni ide 15000 koronát. E székdígitók valószínűleg ingatlanok nézték a templomi helyeket, melyek majdan dus gyümölcsöket hoznak. Természetesen leiki gyümölcsöket, hiszen abban igazuk van, hogy végső eredményben még 15000 korona sem sok azért, ha az első sorban imádkozhatják le a közelgő szent ünnepen azt a sok-sok vétket, mely az új vagyon összegyűjtésével járt. Ehez azonban nem elég hosszú ez az ünnep!

HIREK.

Sok szivar van Temesvárott.

(Forgalomba kerül több millió trabukkó.)

A dohányos embereknek kellemesebb hírrel nem lehet ma szolgálni, mint azzal, hogy lesz szivar. Minden híób hírral szemben, melyet az árdragító zugszivarárusok hirdetnek, a való igazság az, hogy igenis néhány hét múlva ismét zavartalan lesz a szivarok kiszolgáltatása.

Eddig tudjuk, hogy a szivar a legcsodálatosabb háborus áruk közé tartozott. A trafikokban már hónapok óta nem lehet kapni, de kávéházakban a főpincéreknel és másoknál kéz alatt mindig volt szivar. Igaz, hogy az ilyen szivart busásan kellett megfizetni. Egyik-másik napon rekordot ért el a rejtkehelyéről előkerült szivar. Eleinte csak két korona volt az ára, ma pedig már öt koronát is adnak érte, sőt előfordult, hogy a Cuba szivarért, melyet a boldog időben ötös szivarnak is tituláltak, négyszáz koronát is adtak skatulyánként.

Az a hír, hogy a szivarokat kivonják a forgalomból, pláne felszöktette a szivar árát. Aki csak hozzájuthatott, a legkalandosabb és legdrágább utakon is, ipakodott hozzájutni. A készletek elrejtésére éppen nem volt szükség, mert, amint biztos forrásból értesülünk, van szivar és főként lesz szivar elég.

A dohánygyárak szivarraktár készletei teljesen elfogytak, ez tény. A gyártás azonban egy pillanatig sem szünetelt, még csak nem is redukálódott. A háboru alatt jóval nagyobb mennyiségben gyártják a szivarokat, minni hátkében, csak hogy a harcterek katonái összehasonlíthatatlanul nagyobb mennyiségben fogyasztják a trafikot és így a pótlási clemeknek a nagy kvantumából csak kisebb mennyiség jut.

Hogy az árukiszolgálás mégis csappant, annak az az oka, hogy a száraz raktári szivarok kifogytak, mielőtt a szárítóból forgalomba hozhatók lettek volna az új szivarok. A szivargyártás tudniillik nedves dohányból és levelekből történik. A nedves levél könnyebben hajlítható, ragasztható és formálható. A szivar nedves állapotban kerül a formázóba, ahonnan a szárítóba jut. Itt addig marad, amíg élvezhetővé válik.

A temesvári dohánygyár szárítójában több millió szivar van, főként Cuba és Trabukkó szivarok, forgalomba hozni őket azonban nem lehetett, mert tulságosan nedvesek voltak és egyáltalán nem voltak élvezhetőek. A kincstár a szivarok kiárusításával inkább várt, semmi hogy rossz szivarok kibocsátásával botrányokat okozzon. Természetes, hogy a gyártás tovább folyik és mire a szárítóban levő szivarok egy részét átadják a közfogyasztásnak, annyi új szivart fognak készíteni, amennyi a pótlást lehetővé fogja tenni.

Informátorunk megemlítette, hogy még karácsony előtt feltétlenül olyan mennyiségben fog a közönség szivarhoz jutni, hogy szivarhiány egyáltalán nem lesz érezhető és mert a gyártás folyik, ezentul zavartalan lesz a szivarok árusítása.

— **Szterényi József báró újabb kiténtetése**
Bécsből jelentik: Szterényi József báró kereskedelmi miniszter a napokban ismét magas királyi kiténtetésben részesül. A király Szterényi József báró kereskedelmi miniszternek, kiváló szolgálati elismeréséül a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta.

— **Katonai kiténtetés.** A király báró *Dürfeld* József 33. gyalogezredbeli alezredest az ellenséggel szemben tanusított vitéz és eredményes magatartása elismeréséül a vaskoronarend 3. osztályával, a hadiékítménnyel és a kardokkal tüntette ki.

— **Száz százalékkal emelik a személydíj-szabást.** A magyar államvasut növekvő kiadásai, amelyeket főként az államvasuti személyzet további fizetésrendezése igényel, továbbá azok a nagy anyagi beruházások, amelyekre az államvasutak teljesítőképességének fokozása érdekében szükség van, arra indították az államvasutak igazgatóságát, hogy a személydíj-szabás újabb emelésével foglalkozzék. A személyviteldíjat legutóbb két év előtt emelték fel körülbelül nyolcvan százalékkal. — Azóta két ízben emelték a teherdíj-szabást, míg a személyszállítás díjának felemelése dolgában nem történt intézkedés. Most értesülésünk szerint elhatározta a kereskedelmi miniszter, hogy a személydíj-szabást okvetlenül felemeli, még pedig teljes száz százalékkal, úgy hogy ezentul két jegy megváltása jogosít csak utazásra. Az erre vonatkozó tanácskozások előrehaladtak és a kereskedelmi miniszter erre vonatkozó rendeletét még az ősszel életbe lépteti.

Budapestről jelentik: *Paszterczy* Antal igazgató-helyettes a tarifaemelésről elterjedt hírekről a következőket mondotta egy újságírónak: Mint mindenütt, úgy nálunk is szükség lesz a személyi díj-szabás felemelésére. Az utazás megdrágulásának lehetősége tehát fennáll, de az erre vonatkozó hírek még koraiak. — A száz százalékos emelésre vonatkozó hír pedig annál kevésbé felel meg a valóságnak, mert az államvasutak eddig nem kapott értesítést a személyi díj-szabás emeléséről, sőt még fel sem szólítottak bennünket, hogy ezirányú véleményünket előterjesszük. A közeljövőben tehát egyelőre nem lesz drágább az utazás.

— **Egységes ruhatípust tervez a kormány.** *Szterényi* József báró kereskedelmi miniszter elnöklésével e hónap 5-ére a kereskedelmi miniszteriumban szaktanácskozás lesz, hogy az egyes iparágak tárgyában normál-típusokat állapítsanak meg, melyeknek készítésére az egyes iparágakat kötelezni fogják. A kormány a ruházatra vonatkozólag is egy normáltípust állapít meg, de erre vonatkozólag a ruházati rendelet külön intézkedéseket fog tartalmazni. E rendelet legkésőbb szeptember 15-ig jelenik meg azonnali hatállyal.

— **Októberben kezdődnek a sorozások.** Egyes lapok leközölték, hogy úgy Ausztriában, valamint nálunk is, még e hónapban sorozni fognak. Az Aradi Közlöny munkatársa kérdést intézett a katonagyosztályt vezető tanácsnokhoz, *Nagy Ottokárhoz*, aki közölte, hogy ezigideig a sorozásra vonatkozólag semminemű hivatalos értesítést nem kapott. Előre láthatólag azonban a sorozások legkésőbb október közepe megkezdődnek. Elsősorban a legfiatalabb

ból jelentik: Londoni jelentések szerint a japánok igen gyorsan nagy haderőket szállítanak Szibériába, hogy a bolsevik csapatoknak az Amur mentén való menekülését megakadályozzák. Az amerikai lapok riadót fujnak és utalnak arra, hogy a bolsevik csapatok többségben vannak, azért az entente-nek sietni kell a csapatok minél gyorsabb elküldésével. — *Ditrich* tábornok jelentést tett közé, melyben többek között közölte ezeket mondja: a mi helyzetünk kritikus, sürgős segítségre van szükségünk, de nemcsak mint a hogy az entente igéri, mert a tavaszig nem tudunk kitartani. — Csakis a legközelebbi hat héten belül lehet katonai operációval a bolsevikieket legyőzni. A jelentés végül azt kéri, hogy ne hagyják őket cserben.

— **A siketnémákért.** *Lénárth* András hentes és háztulajdonos a siketnéma-intézetnek 100 koronát adományozott, amely áldozatkészségért ezen az uton is hálás köszönetét fejezi ki *Variassy* Lajos polgármester, a felügyelőbizottság elnöke.

— **Új és ódon tankönyvek Kerpelnél.**

— **Konstantin király pénzzavarai.** Bernből jelentik: Mint a genfi lapok írják, Konstantin exkirály körül ujabban királyoknál szokatlan és kellemetlen zavarok jelentkeznek. A volt görög királynak elfogyott a pénz. Azt a politikai íródat, amit Zürichben akartak szervezni és aminek akcióbálopését már májusra hirdették, nem tudják megnyitni. A felség ezidén nem vitte magával rigi nyaralójába kíséretét. *Streit*, a külügyminiszter *Schingnadeba* ment, *Penvas* Saint-Moritzba. A király hónapok óta alig érintkezik egykori híveivel, sőt, mint a genfi lapok értesülnek, a levelezésük is gyér. Ennek oka főként az, hogy a király Görögországba való visszatérésének lehetősége eltolódott és még valami: Az, hogy a Konstantin-párti propaganda kasszája kiürült. A király maga abból az apanázból, vagy nyugdíjból él, amit a görög kormány biztosított számára. Ez is nagy keséséssel jár. A negyedéves részletek sokszor fél éves keséséssel érkeznek meg. A király sokkal büszkébb annál, hogy sem megspürgesse, tehát kénytelen takarékoskodni, mert magánvagyonra jórészt elveszett. Arról pedig hallani sem akar, hogy Németországból kérjen segítséget. Barátai most elhatározták, hogy a Törökországban élő görögök közt gyűjtést indítanak meg a királyi propagandairoda számára, a miből egyuttal kiegészíthetnék Konstantin civil-listáját is.

— **Cukorkiosztás.** Értesítem a kereskedőket, hogy ez alkalommal a 2. és 3. számú szelvények kerülnek beváltásra szelvényenkint 15 deka súlyban. Ezen kettős adag ára a fogyasztók részére 75 fillér. — Felhívom az I., II., III., IV., V. kerületbeli kereskedőket, hogy folyó hó 5-én csütörtökön, a VI., VII., VIII., IX., XI. és XII. kerületbelieket pedig, hogy pénteken, f. hó 6-án utalványaik kiváltása végett hivatalomban jelenjenek meg. — Közélelmezési hivatal vezető.

— **Havonta háromezer pár cipőt kapnak a köztisztviselők.** Az a segélyakció, melyet *Wekerle* Sándor miniszterelnök a köztisztviselők természetbeni ellátására nézve megindított, *Windischgraetz* Lajos herceg közlelmezési miniszternek a tisztviselők részére kiutalt liszt és zöldségemű olcsóbb áron való szállítással vette kezdetét. A természetbeni ellátás folytatását most báró *Szterényi* József kereskedelmi miniszter irányítja. Értesülésünk szerint a kereskedelmi miniszter a minap két nagyobb cipőgyárral kötött szerződést, amely szerint a gyárak havonta 3000 pár cipőt tartoznak kiutalni a köztisztviselők részére olcsó áron, a tisztviselő egyesületek beszerzési csoportja útján. A kereskedelmi miniszter ezenfelül ruhával is hasonlóképp szándékozik a köztisztviselőket ellátni és az erre vonatkozó tárgyalásokat már megindította. A tervek szerint 280—300 Koronába fog kerülni egy öltöny a köztisztviselők számára.

— **Egyféle kenyeret sütnék az entente valamennyi országában.** Bernből írják: A szövetséges Angol-, Francia- és Olaszország éllemezésiügyi miniszterei a minap hosszabb és behatóbb tárgyalást tartottak a három európai szövetséges állam és Portugália éllemezésiügyeiről. Elhatározták, hogy a példaképpen bemutatott fehér-félszínű kenyeret jelölik meg az egy séges és közös kenyér típusául. Ezentul mind a négy országban ugyanazt a fehér kenyeret fogják sütni, amit a versaillesi pékmester próbaképpen készített. Ebben a kenyérben a fehér, a rozs és az árpaliszt keveredik olyan összetételben, ami kielégíti az összes igényeket. A sör főzdek azonban a szövetséges országokban is kevesebb árpát kapnak ezentul.

— **Dohány paradicsomlevélből.** Zürichből írják: Alig van már növény, amelylyel a dohány pótlására nem kísérleteztek volna. — A sok pótyszer mellé sorakozik most, mint egy berni újság hírül adja, a paradicsom levele is. Egy francia patikus, aki minden szivnivalóból kifogyott, jött rá, hogy a paradicsom levele pótolja legjobban a kiveszőféiben levő igazi dohányt. Valósággal áradozik, amikor az ő új pót-szeréről beszél, amelynek nagyszerű zamatja és kábitó az illata. Aki hisz a francia patikusnak, próbálja meg s szivjon paradicsomlevelet.

— **Adományok.** Vak katonák javára Arató András Máriaradnáról 20 koronát küldött *Pichler* Antal ravatalára szánt koszorúmegváltás címen. *Reisz* József Alsósimándról 10 koronát

— Egy volt cseh képviselő milliós üzlete. A bécsi Arbeiterzeitung írja: Sojka volt cseh tartományi képviselő Bukovinába érkezett s ott több lókupeccel lépett érintkezésbe, hogy velük Besszarábiában Csehország husellátásának biztosítására lovakat vásárolhasson. Míg a bukovinai és besszarábiai élelmezési hatóságok a ló élősúlyáért kilogrammonként 2.20—2.35 koronát fizetnek a lókereskedőknek, akik így is tekintélyes haszonhoz jutottak, addig Sojka mindjárt azon kezdte, hogy az élő lóhus árát különként 3 koronára verte fel. Ezt pedig csak azért tehetette, mert a lovakat a népelelmezési bizottság megkerülésével áll Lembergben és Prágában értékesíteni, ahol egy kiló élő lóhus ért 8—10 koronát kap. Egy ló átlagos élősúlya 380 kilogramm s így a jeles cseh hazafi minden leszállított száz ló után kerek egy negyed millió korona hasznot vág zsebre. Igaz, hogy egy kis árdragítás segítségével, ami ugy látszik, még sem ellenkezik egészen azokkal az elvekkel, amelyeket Massaryk és társai hirtettek el a cseh nép képviselőinek mindenre fogékony lelkébe.

— Meghalt az olasz árulás egyik okozója. *Luganóból* jelentik: *Loránd* belga képviselő, aki agitációjával egyik főokozója volt annak, hogy Olaszország elszakadt a hármasszövetségtől, Ailes-Bainsban meghalt.

— A 12-es huszárok családi ünnepéye. Ritka napot ünnepeltek meg augusztus hó 13-án a jelenleg az olasz harctér fáradalmai után nyugodalmasabb helyen állomásozó 12-es huszárok. Az ezred legrégebb tagja, *Várady-Szakmár* Dónát alezredes, ki nemcsak mint bajtárs és feljebbvaló osztatlan tiszteletnek és szeretetnek örvend az ezredben, hanem mint bátor katona és számtalan harctéri sikert elért parancsnok több háborús kitüntetés tulajdonosa is 25 éves szolgálati jubileumát ünnepelte. Szakmár alezredes Lőcsén született, iskoláit Lőcsén és Kassán végezte, majd a bécsújhelyi katonai akadémiába került, honnan 1893. aug. 18-án mint hadnagy a 12-ik huszárezredbe lett beosztva és ettől a naptól kezdve állandóan az ezredben szolgál. Ebből a ritka alkalomból az ezred tisztikara, csalmái *Jankovics* Károly ezredes parancsnok elnökle mellett szép ünnepély keretében méltatta közkedvelt bajtársát és aláírásokkal ellátott emléktárgyat nyújtott át neki. Az ünnepély fényét emelte az ezred egyik tagjának, *Halmay* Barna kapitány felelősenek jelenléte is.

— Királyválasztó finn országgyűlés. *Helsingforsból* jelentik: A lapok jelentései szerint a kormány ezen a héten összehívja az országgyűlést és két héttel később megtartja a királyválasztást.

— Tizenötezer koronás bunda egy aradi szücsmesternél. Az aradi szücsmestereknél élénk élet van, mindenütt folyik a munka. A műhelyekben most készülnek az „alakítások“, az üzletekben pedig a kevés árukészletre annyi a vevő, mint eddig sohasem. A szőrmék ára kimondhatatlanul magas. Ha egy oly szőrmét, amelyet akarunk megvenni, mely szabad szemmel már látható: ennek ára 200—500 korona között váltakozik. Nagyobb darabok 1000 koronánál kezdődnek és Isten tudja hol végződnek. Egy persiáner nő kabát, „olcsón, alkalmi vétel“ 9—10.000 korona. Nemes szőrméből készült kabátok 15—20.000 korona árban kaphatók. Szóval itt a háborus drágaság valósággal tobzódik, de azért vevő van elég s hogy milyen társadalmi osztályból kerülnek ki: ez éppen a legnagyobb meglepetés. Az egyik szücs üzletben bizalmasan megsúgták, hogy egy aradi cipészmeister neje részére most készül egy 15.000 koronás bunda. Ugyancsak megtudtuk azt is, hogy iparosok, kézművesek feleségei a legjobb városi vevők, a vidéket a paraszt-asszony képviseli. A jóízű szives mellőzésével arra helyezik a fősúlyt, hogy a szőrmé nagy és mutatós legyen, ára teljesen mellékes, hiszen pénz az vanelég. Teljesen kimaradt a szücsök vevői közül a hivatalnok és lateiner osztály. Még felfrissítésre sem telik, annál kevésbé új beszerzésre, de nagyon gyakori, hogy orvos, ügyvéd, hivatalnok feleségei elhozták az otthon őrzött prémeiket és a mai magas áron értékesítették. Egyik-másik el is mondotta, hogy el kell adnia a szőrmét, mert hiszen a mai nagy árból majd csak telik a gyermekeknek cipő, ruha.

— Halálozás. Dr. báró *Eger* Sándor cs. és kir. udvari tanácsos, a csillagos Ferenc József-rend és számos külföldi magas rendjel tulajdonosa és lovagja stb., a déli vasutak volt elnök-igazgatója Bécsben elhunyt. Velsz Zoltán tüzérkapitány, Balázs Ferenc árvaház igazgató veje, egyik nagybátyját vesztette benne.

— A csehek — hadviselő hatalom. Washingtonból jelentik: A Reuter-ügynökség jelentti: Az amerikai kormány a cseheket hadviselő hatalomnak ismerte el.

— Kitüntetés. A 20. hadosztály parancsnokság 1918. évi augusztus hó 24-én kelt 212. számú eligazításával az ellenség előtt tanúsított kiválóan vitéz magatartása elismerésül a II. osztályú ezüst vitézségi érmet újlag (másodszor) *Kálnoky* Gyula 1896—1915. III. géppuskás századbeli szakaszvezetőnek adományozta.

— Megérkeztek a vliághirü Rex patent conserv befőttes és paradicsomos üvegek. — Óriási választék valódi cobald étkező, tea-, kávé, mocca és üvegkészletekből; villamcsillárok és modern dísz tárgyakból. Mindennemű modern képkeretezések békeárakban készülnek. Állandó nagy választék antik tárgyakból. *Fischer* Mór üvegkereskedő, Andrassy-tér 25. Városi és megyei telefon 568.

Betörés egy aradi órás üzletbe.

(Átfarták a tettesek a padlót.)

Hirsch Jenő órás- és ékszerész ma telefonon jelentette a rendőrségnek, hogy Forray-utcai üzletébe ismeretlen tettesek hatoltak be. A rendőrségről azonnal a helyszínre ment Odry Zoltán ügyeletes rendőrtiszt, Rédl és Noé detektívek kíséretében, hogy a helyszínen megkezdjék a vizsgálatot. A helyszíni vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy a tettesek az üzlethelyiség alatt húzódó pincén keresztül hatoltak be a helyiségbe. Az egész ház alatt végig húzódó pincét az *Andrényi* cég használja pezsgőraktár gyanánt. A pince ajtaja keresztvassal van ellátva, amely egy lakat segítségével az ajtófélfához van erősítve és ezenkívül is a pince ajtaját kulcs segítségével is jól bezárják esténként. A tettesek a lakatot lefeszítették a keresztvassról és az ajtót egy álkulcs segítségével kinyitották. Ily módon hatoltak be a pincehelyiségbe, ahol egy magas hordót állítottak fenékre, hogy a pince menyezete elérhessék. A menyezethez véső segítségével egy huszonhét centiméter hosszú és huszonhárom centiméter széles lyukat véstek, a padlót furó segítségével négy helyen keresztül fúrták, majd a padlót kifűrészték. A rendőri nyomozás megállapította, hogy a padlón levő nyílás oly kicsiny, hogy ki van zárva az, hogy egy felnőtt ember bujhatott azon keresztül. Az üzlethelyiségben a tettesek először alaposan körülnéztek, mindent felhánytak, mivel azonban az értékes drágaköves ékszerek egy *Wertheimkasszába* voltak elhelyezve, semmit sem bántottak, azonban a kirakatban levő összes arany és ezüstneműeket magukkal vitték. Az üzlet tulajdonosának bemondása szerint a kirakatban levő tárgyak öt-hat ezer korona értéket képviselnek.

A rendőrség átkutatta az egész üzlethelyiséget és a pincét. Az ott lévő hordók mögött több bűnjelt találtak, amely a további nyomozást nagyon megkönnyíti. A bűnjeltek között vannak azok a szerszámok is, amelyekkel a tettesek a betörést elkövették. Tegnap éjjel fél 12 órakor a ház mesternő gyanus zajra lett figyelmes. Ugy hallotta, mint hogyha valaki fát fűrészelne a háznak az ékszerüzlet felé eső részén. Valószínűnek tartják, hogy a betörők ekkor kezdték meg munkájukat. Az asszony kiment a zajra az udvarra, de akkorára elcsendesedett minden.

A rendőrség erélyesen nyomoz a tettesek után. Értesülésünk szerint a nyomok alapján remélhető, hogy a betörőket elfogják.

Száz pár selyemharisnya egy napon

(Tízezer korona forgalom egy órában.)

Régi, háborus igazság, hogy minél drágább valami, annál nagyobb a kelendősége. Ha igaz ez a megállapítás, úgy a drágaság tekintetében a háboru alatt a legszédületesebb karriért a harisnya futotta be. Mesébe illő árvan ma a harisnyának, mégis olyan nagy árnyokban fogy, mintha csak ingyen osztogatnák.

— Érdekes, — mondotta egy uridivatkereskedő, — hogy a háboru alatt a férfiak mennyire rákaptak a selyemharisnyára. Mindenki selyemharisnyát vásárol és nincs az a mennyiség, amelyet el ne lehetne adni. A selyemharisnyák nagy kelendőségének pedig az a titka, hogy jóval olcsóbbak úgy a cérna-, valamint a flórharisnyánál. Egy pár rövid selyemharisnyának (férfi zokni) a mai ára 40—50 korona, míg a cérnaharisnya párja minimálisan 55 korona, de a jobb minőségűért 65, sőt 70 koronát is kérnek. Nem is fogy aztán sehogyszem, de őszintén szólva, nem is igen tartjuk raktáron. Az ugynevezett flórharisnyának is körülbelül egy ára van a selyemharisnya árával, ebből azonban meglehetősen a kelendőség.

— Természetes, hogy a selyemharisnya nagy kelendőségének az az oka, hogy olcsóbb a többi harisnyafajtánál, de szerepet játszik itt a flanc is. Békében naponként összevissza há 20 pár harisnyát adtunk el, hát sokat edünk el, férfi selyemharisnyát pedig gyakran hetekig nem vásárolt senki. Ma ez az állapot éppen megfordítva van. Eladunk naponta 40—50 pár férfi selyemharisnyát, színes és fekete színben, a cérnaharisnyából pedig legföljebb naponta két párt. Általánosságban véve a nagy kelendőségnek még az is az oka, hogy a mai selyem, sőt többi harisnyák is roppant hitványak, hamar szakadnak és így természetesen nagyobb a szükséglet.

Ezeket mondotta az uridivatkereskedő, midőn éppen egy ur jött be és selyemharisnyát kért. A kereskedő meglehetősen dörzsölte kezeit, nyilván arra gondolt, hogy ha az ur nála ma harisnyát vásárol, úgy holnap okvetlen ismét vásárolni fog, nem mintha annyira meg lenne elégedve, hanem mert — ismét szüksége lesz harisnyára. A háborus selyem ugyanis 24 órai viselést nem igen bír ki.

Ilyen bőséges tapasztalatokat szerevezve, el látogattunk egy női harisnyakereskedőhöz is, meghallgatni az ő véleményét. Itt még érdekesebb dolgokat tudtunk meg, mint az előbbi helyen.

— A női harisnyakereskedés ma csak két-féle harisnyát ismer, — mondotta az *Andrassy-téri* kereskedő — a selyem és az azzsures harisnyát. A selyem roppant hitvány, de mégis 80—100 koronás ára van párjának. Az azzsures harisnya jóval olcsóbb, 50 korona párja, ebből is elég nagy a kelendőség, ahogy azonban a selyemharisnya fogy, az direkt szenzáció. A napokban például 100 páron felül idtunk el belőle, de nem sokkal kevesebb fogy máskor se. Ez egy olyan hatalmas szám, hogy párját ritkítja még a háboruban is. Hiszen ha megmondjuk, hogy 100 pár harisnyának 10.000 korona a forgalmi értéke, azt hiszem eléggé jellemzem a mai pénzbőséget.

LEGUJABB.

Meggyilkolták a cárnét és leányát. — Elfoglalták az angolok Lens városát.

Genf. A Temps jelenti, hogy Romanov Miklós özvegyét és leányát meggyilkolták.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelenti: Ukrajna Hettmannja, Scoropatkin tábornok ma este külön vonaton Berlinbe érkezett.

London. A Reuter-ügynökség jelentése szerint angol csapatok elfoglalták Lens városát.

Berlin. A Wolff-ügynökség jelentése: Eddig nagyobb harci cselekményt nem jelentettek. A Scarpe és Somme között az ellenség tapogatózik új vonalaink felől. Aisne és Ailette között a franciák megújított támadásait visszavertük.

London. Hivatalos jelentés szeptember

3-án este: A Scarpetől délre az ellenséget a Dricourt-Queast védelmi rendszer előkészített állásaiban súlyosan megvertük. Ma reggel az egész front mentén az ellenség visszavonult. A tegnapi csatában körülbelül tízezer foglyot ejtettünk. Csapatunk előnyomulóban vannak. A Dricourt-Queast vonalakat az ellenség tizenhét hónap alatt erősen kiépítette és a modern mérnöki tudomány a legborzasztóbb akadályokkal látta el. Nyolcezer jardnyi fronton tizenegy német hadosztály állott. Kanadaiak és angol csapatok támadásaikkal levertek mindent maguk előtt. Questot körülzártuk és az éj beálltával elfoglaltuk.

LEGUJABB HIREK.

— Wekerle Sándor miniszterelnök a tőkeemelés korlátozásáról. Bécsből telefonálják: Wekerle Sándor miniszterelnök ma fogadta tudósítónkat és a következőképpen nyilatkozott előtte a kormánynak a tőkeemelésre vonatkozó rendeletéről:

— Több lapnak az az állítása, hogy a kormányrendelet kiadását osztrák részről inspirálták és hogy az osztrák gazdasági érdekeket szolgálja, tendenciózus beállítás, amely minden alapot nélkülöz. A rendelet tisztán a magyar kormány iniciatívájából készült és magyar érdekeket tart szem előtt. Tessék elképzelni, hova vezetne az, ha például valamelyik bank egy milliárdra emelné a tőkéjét. A tőke ilyen halmozása nagy veszedelemmel járna. Meg kell jegyezni, minél nagyobb a tőke, annál nehezebb megtalálni a megfelelő adókulcsot.

— Ausztriában is energikusan korlátozzák a tőkeemelést még az esetben is, ha a bank alapszabálya azt megengedi és csak kivételesen adnak az emelésre engedélyt. Mi a magyar tőkét a magyar állam szolgálatába akarjuk állítani.

— A berszlitovszki pót szerződés. Moszkvából jelentik: A berszlitovszki béke pót szerződésének ratifikálása a végrehajtóbizottságban egyhanguan történt. Kilencen azonban nem szavaztak. A bizottsági ülésen 150—200 tag volt jelen és a szerződések ratifikálása után Trockij jelentést tett a front helyzetéről, amelyet általánosságban kedvezőnek mondott. Trockijt kinevezték a legfelsőbb haditanács elnökévé, Vasettes lett vezért pedig az összes frontok főparancsnokává.

KÖZGAZDASÁG.

— Bécsi tőzsde. Bécsből jelentik: A mai tőzsdén mérsékelt áremelkedés után tovább folyt az árcsökkenés, miután több tehermentesítő vásárlás történt. Az üzlet azonban megtartotta nyugodt jellegét.

— Budapesti tőzsde. Budapestről jelentik: Az értéktőzsde iránya ma lanya volt, mert a spekuláció látva az árnívó tegnapi pár koronás csökkenést, papírjainak eladására adott újabb megbízást, ami azonban jelentékeny árcsökkenést nem idézett elő. A következő záróárnyamok voltak: Magyar Hitel 1410—1390, Osztrák Hitel 918—909, Fabank 968—57, Agrárbank 1884—65, Hazai bank 658—38, Magyar bank 965—58, Kereskedelmi bank 6160, Salgótarjáni 785—65, Ganz-Danubiusz 4350—80, Rimamurányi 1193—36, Adria 1825, Atlantika 1380, Államvasutak 1077—57, Klotild 664—65, Nasici tanin 3400.

— Petroleum igénylés. Felszólítottam a közönség azon részét, kinek villany vagy gázvilágítása nincsen, hogy világító petroleumra való igényjogosultságát Keppich Zsigmond úr papirkereskedésében kapható bejelentő lapokon, melyek a háztulajdonossal és kerületi biztossal láttamozandók, legkésőbb f. hó 12-ig jelentse be, illetve ezen bejelentő lapokat a kerületi kereskedőknél, hol egyébként is vásárolnak, ezen határideig adják be, későbbi jelentkezések figyelembe nem vehetők. — Egyben felszólítottam a kerületbeli kereskedőket, hogy ezen bejelentési lapokat átvegyék s azokat névjegyzék kíséretében f. hó 15-ig a lizst hivatalban a kerületvezetőknél adják le. — A közéletvezetői hivatal vezetője.

Hat fia van a harctéren.

(Egy aradi vasúti munkás-család.)

A vadgesztenyefáktól Árnas Orczy-utca egyik sárgára meszelt, földszintes házában lakik Erki Gábor nyugalmazott vasúti málházó, akinek hat fia küzd a különböző hadszíntereken.

Magas, szikár ember az öreg Erki, a háborus gondok kissé elszéttéjtik homlokát, és mikor elmondom jövetelem célját, katonás állásba vágódik nyulánk terméte.

— Igen, én vagyok az apa. Hat fiam harcol a hazáért. A hetedik fiam is katonasorban küzdött, de aztán a magyar államvasut felmentette. Boldog vagyok, hogy egyszerre hét kemény katonát adtam a hazának — felelt önérvényesen az apa — és betessékel gondosott, tiszta házába.

— A lányom — mutat be a leányának. — Nem az ő hibája, hogy nem született katonának.

Azután corra vessi vitéz katonát, mind-egyiknek részletesen elmondja részleteit és viselt dolgait.

Az öreg Erki Gábor előadásából megtudjuk, hogy a háboru kitörésekor egyszerre hét fia vonult hadba: Dezső, a legidősebb 46 éves, mint őrmester teljesített harctéri szolgálatot. Később a Máv. mint nélkülözhetelent felmentette. Balázs, 39 éves, tizedes a 2. honvéd gy. ezredben, 4 gyermeke van, polgári foglalkozása asztalos mester. Béla 37 éves, 17. tüzérezredbeli tüzér, egy gyermek atyja, civilben kovács. János 35 éves, 29. honv. gy. e. tizedes, gépszerező, két gyermeke van. Illés 32 éves, nőtlén, mészáros mester, most a 101. cs. és kir. gy. e. tizedese. Mátyás 29 éves, asztalos, nőtlén, köztisztviselő a 3. közös huszárezredben. Végül a legkisebbik fia, a 26 éves István 38. cs. és kir. gy. e. szakaszvezető, nőtlén, a polgári életben mészáros. Mind a hat fia a háboru tartama alatt csaknem vala-

mennyi harc vonalon küzdött s mindegyiknek jutott egy-két vitézségi érem.

— Elmondhatom — végezte be elbeszélését az öreg Erki — hogy a zisten kedvesen tekint vitéz gyermekéimre, mert bár állandóan a legnagyobb tüzből forognak, jó órában legyen mondva, eddig még egyetlen egy sem sebesült, mind-egyik a legjobb egészségnak örvend.

A lelkes apa súlyos anyagi gondokkal küzd. Havonta 79 korona nyugdíja és hadisegély címén mindössze 92 koronát kap havonként. Egy évvel ezelőtt segítségért folyamodott a kabinetiprodához, de mindeztideig nem jött válasz az öreg Erki kérelmére.

SPORT.

— Az ATE közgyűlése. Az Aradi Torna Egyesület elnöksége ezúton is meghívja az egyesület tagjait folyó hó 5-én, esztörtökön d. u. 6 órakor a városháza emeleti tanácstermében tartandó rendkívüli közgyűlésre. Tárgy: Az AAC-al közösen építendő sporttelep ügye. A közgyűlést megelőzőleg választmányi ülés lesz és tekintve a tárgysorozat rendkívüli fontosságára, föltétlen megjelenést kér az elnökség.

ÚJ KÖNYVEK.

— Az új választótörvény kérdései és feleletekben. Dr. Kalmár Antal közjogíró és a neves publicista rövid, tiszta, világos kérdésekben és feleletekben állította élelké bonyolult új választótörvényt. Nélkülözhetetlen utmutatóul fog szolgálni azoknak a hivatalos személyeknek és testületeknek, akiknek legelső sorban kell tudni és ismerni az új törvényt. De emellett a kiadvány föl fogja venni a törvénykönyv jellegét is, mert az a törvénykönyv, aki új jogot kap: az az ország polgárának intézésében. E nagyfontosságú munka ára 3 korona és minden könyvkereskedésben kapható.

MODERN KABARÉ.

Központi Szálloda Salacz-utca.

1918. szeptember hó 5-én, esztörtökön, és a következő napokon este fél 9 órakor

Új műsor! Új bohózatok! Új tagok!

Böcskai Béla, közkezdelt humorista és kabaré művész, Marossy Vilmos ének- és tánc-komikus, Návay Ilonka kabaré diva, Szilágyi Juci ének- és táncművésznő, Rummy Lea táncosnő, Turcsányi Duci előadó művész.

Rudolf és Mirjam boszorkármesterek és gondolatolvasók. Érintkezés a harcterekkel.

Köstingk Gráte exentrikus táncosnő, Balder Ilus nemzetközi táncosnő, Lánai György burleszk komikus, Radnay György jellem színész és a többi új attrakció.

Hétfőn és pénteken pikáns-est.

A szerkesztőségtől teljes

STAUBER JOZSEF.

NYILTTÉR.

Az ezen rovat alatt közöltékért nem vállalunk felelősséget

Portois Butor

és

lakásberendezések

a legnagyobb választékban, a legelőnyösebb árakban, mint bárhol másutt.

Wien, 7. Ungertorstr. 69-81.

Dinnyét, paradicsomot,

káposztát, hagymát és mindenféle gyümölcsöt waggntételben vesz

termelőktől. Szabolcsi Dezső.

Arad, Szent Fáter-tér 9. Telefon 1095.

A honosztól főhercegi uradalom területén ez idő szerint várható

jó makktermés

makkoltásra

haszonbérbe adatik.

Reflektásoknak felvilágosítással szolgál

Aistleitner Hugó
erőtanácsos Kisjenőn. 6313

1912-1918. kh.

HIRDETMEY.

A vendéglőkben és egyéb nyilvános étkező helyiségekben az ételek és italok kiszolgálásának és árának szabályozása tárgyában a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur az alábbi rendeletet bocsájította ki:

Budapest székesfőváros területén, a törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban, valamint a 10.000-nél több lakossal bíró községekben a jelen rendelet életbelépésétől kezdve a vendéglőkben a jelen rendeletben megállapított szabályoknak megfelelően üzhető.

Az 1. §-ban megjelölt nyilvános étkező helyiségek az általuk kiszolgáltított ételekért és italokért felszámítható legmagasabb árak szempontjából üzemméltóságok mértéke szerint osztályokba sorozhatók.

Az érdekeltek kötelesek a jelen rendelet életbelépésétől számított 3 napon belül s ez után újból minden hónap 1. és 3. napja között az illetékes helyi árviszsgáló bizottságnak szabásukat és teríték árszabásukat jóváhagyásra bemutatni.

A jelen rendelet 1. §-a alá eső minden nyilvános étkező helyiség déli 12 órától délután 3 óráig, este pedig 7 órától 10 óráig — a nyári időszámítás tartama alatt 7 órától 11 óráig — kötelesek terítéket kiszolgáltatni melyek terítékeiket kétféle összeállításban kötelesek rendelkezésre tartani s ezek közül a kívánt terítékeket a vendég választása szerint kiszolgáltatni.

A megjelölt étkező helyiségek tulajdonosait a terület szerint illetékes árviszsgáló bizottság arra kötelezheti, hogy a 3. § szerinti terítéken kívül még aprított húsból vagy beleszerezéssel készült ételeket (pörkölt, gulyás, tokány, továbbá máj, pacal, borjúláb stb.) ugyancsak legalább egyféle főzeléket is husielléttel szolgáltatassanak ki.

A jelen rendelet hatálya alá eső étkező helyiségekben az étlapon szembe tünő helyen kell feltüntetni.

A teríték keretében kiszolgáltított egyes ételadagok legkisebb mértéke a következő: leves 2 deciliter, húsétel 10 dekagram, főzelékköröt 2 deciliter, egyéb köröt 15 dekagram, főtt tészta 15 dekagram, sült tészta vagy felfújt 12 dekagram.

A jelen rendelet hatálya alá eső minden étkező helyiségben az étlapon olyképen kell kifüggeszteni, hogy az már az utcáról is könnyen olvasható legyen.

Aki a jelen rendeletnek vagy az Árviszsgáló Bizottságnak a jelen rendelet alapján tett valamely rendelkezését megszegi vagy kijátsza, az a 31572-1918. M. E. számú rendelet 3. §-ának büntető rendelkezései alá esik.

Ez a rendelet a kihirdetésnek napján lép életbe.

Felhívom a vendéglők, éttermek, szállodák, penziók és minden más nyilvános jellegű étkezők tulajdonosait, hogy a rendelet 3. §-a értelmében ételárszabásaikat és teríték árszabásukat jóváhagyás végett a helyi árviszsgáló bizottság h. elnökénél, Vannay Gyula tanácsnoknál 3 napon belül törvényes kövélkezmenyek terhe alatt mutassák be.

Arad, 1918. évi augusztus hó 16-án.
Bittner Róbert, főkapitány h.

Ajánljuk legelősebb árért, legjobb minőségű

ANTRACEN TINTÁINKAT

író- és másoló- kimérve literenként, vagy korsókban és üvegekben. Ajánljuk továbbá piros fém tintáinkat és „Király kékítőnk” is stb. Ares tintáskorsókat és üvegeket megveszünk, becsesélünk vagy megtöltünk. 2801

Aradi Első Antracén-Tintagyár
Simonyi-utca 6. szám.

Hamvas tiszta arcbőrt
csak**„ANDY”**

crémekkel lehet elérni. Zsíros ajk-jeli, száraz nappali használatra.
Egy tégely 4.—, 6.— és 8.— K.

Baramfi betegségek ellen

biztos hatása szer a

„TIKIN”

Egy üveg ára 2.50 és 4.50 K.

Rüh és viszketőség

ellen egyedül csak

ALBIN

fehér kenőcs használ.
2.—, 4.— és 7.— korona.

Lábizzadás

ellen csak

LÁBIN

folyadék és hintőport használ.
Ara 3.— és 5.— korona.

Fenti szerek egyedül kaphatók: 13

WAJDITS GYÖRGY

Jézus Szíve gyógyszerárában Arad, József főherceg-
ut 11. szám. Karolina utca megállónál. — Közkórház, Orvosi
uradalom, M. Á. V és A. Cs. E. V., Kir. fogház stb. szállítója.

Dr. KAJDACS

gyógyít mindenféle borbélyokat, megbetegségeket, valamint
sőt bajokat. Bevitte: „Erlók 606.” módszerrel legújabb
szerevel. — Vizsgálati Wassermann nagy módszerrel
— Nőknek kellemes bejárt. — Levélben kérdésekre válaszol.
Szakszerű könyvet az-élel bérmentve 2 kor. (bőlyeg a la-
hat) előzetes bevitelére ellenében. 161
BUDAPEST, VIII., József-körút 2/a. szám.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

ROSE YORK

Nélkülözhetetlen és kiváló szer

sápadt bőryeknek

hogy a rezuk és ajkuk áde,

piros színét

visszavarázcolják. — Senki ál-

tal fel nem ismerhető, teljesen

ártalmatlan, színezése állandó.

Egy üvegnek ára 3.— korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik!

A szájjareget desinficiálja, utó-

ize igen kellemes. Ara 1 korona.

Poloskák

irtására

egyedüli biztos szer a

„Phenolav”

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

1 üveg ára 3 korona.

Egy jólgyakorolt

gép- és gyorsíró kisasszony, ki már kereskedelmi irodában alkalmazva volt és lehetőleg aki német nyelvet is bírja

felvétetik.

Cím a kiadóban.

6354

Aradi és csanádi egyesült vasutak menetrendje.

Ervényes 1918. évi jun. 1-től.

Aradról Szegedre indul:

Személyvonat reggel 6.40
Személyvonat délután 4.13

Aradról Szegedre érkezik:

Személyvonat délben 12.00
Személyvonat este 9.31

Szegedről Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 2.17

Szegedről Aradra érkezik:

Személyvonat reggel 7.33
Személyvonat este 7.51

Aradról Brádra indul:

Személyvonat reggel 5.40
Személyvonat délután 12.48

Aradról Brádra érkezik:

Személyvonat délelőtt 11.53
Személyvonat este 7.46

Brádról Aradra indul:

Személyvonat éjjel 3.00
Személyvonat délután 1.13

Brádról Aradra érkezik:

Személyvonat délelőtt 10.00
Személyvonat este 7.38

Aradról Ujszentannára indul:

Délelőtt 8.26
Délután 5.30

Aradról Ujszentannára érkezik:

Délelőtt 9.10
Este 6.10

Ujszentannáról Aradra indul:

D. e. 8.15
Este 6.22

Ujszentannáról Aradra érkezik:

D. e. 9.03
Este 6.53

Borosjenőről Csermőre indul:

Vegyes vonat délelőtt 9.32
Vegyes vonat délután 5.32

Csermőről Borosjenőre indul:

Vegyes vonat reggel 6.32
Vegyes vonat délután 4.29

Mezőhegyesről Kétegyházára indul:

Reggel 8.37
Este 6.20

Kétegyházáról Mezőhegyesre indul:

Reggel 6.10
Délután 4.10

Ujszentannáról Kétegyházára ind.:

Délelőtt 9.25
Este 7.00

Kétegyházáról Ujszentannára ind.:

Reggel 6.00
Délután 4.00

Borossebesről Menyházára indul:

Vegyesvonat délelőtt 9.09
Julius 1-től — augusztus 31-ig:

Vegyesvonat délután 4.45

Menyházáról Borossebesre indul:

Vegyesvonat délután 2.39
Julius 1-től — augusztus 31-ig:

Vegyesvonat délután 2.39

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díját szöveg szerint számítjuk.

Minden szó hirdetéséért ára 20 fillér. Vastagabb betűkkel 60 fillér.

A vastagabb betűkkel kívánt szavakat aláhúzással kell jelezni.

Hirdetéseket délután legkésőbb 6 óráig vesszük fel.

As apróhirdetéseket előre kell fizetni.

A legkisebb hirdetés ára 10 szócig 3 korona.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

Levelezés.

„VALÓSULÓ ALOM” Kossuth-utcai papirkereskedésben levél várja. 6379

INTELLIGENS URIASSZONY idősebb uriemberrel közös háztartásba lépne. Saját berendezett lakása van. Leveleket „Terézia” jellegre kér. 6372

MAGAS TERMETŰ 28 éves, tul komoly uri fiú, szórakozás céljából díszkört uriaszony ismeretségét keresi. Jellege „Elmult legszebb álom”. Teljes című levelet a kiadóba kér. 6383

EGY ALLAMI TISZTVISELŐ ismerettség hiányában, ezután megismerkedne egy hozzá illő hölgygel, kit szerényen támogatna. Leveleket e lapban „Diskréció 8” jelige alatt jelezve kér. 6382

Alkalmazást keres.

10 Évi gyakorlattal bíró gazdaság, leány, vagy intézői állást keres azonnali beképésre. Gazdasági növények, konyhakertészet és szőlőművelésben jártas. Ajánlatokat „Gazdaság” jellegre. 6378

KÉT INTELLIGENS fiatal leány irodai, vagy más könnyebb teendőkre ajánkozik. Bővebbet a kiadóban. 6369

GYAKORLOTT irodista, magyar, német, román telekkönyvben jártas ügyvédi irodába állást keres. Cím a kiadóban. 6374

NŐI KALAP formázást 12 koronától kezdve vállal Kalap-bazár, Arad. 6377

24 ÉVES magános házvezetőnő, ki a háztartásban egészen jártas, magános urhoz ajánkozik. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 6334

JÓ HÁZBÓL VALÓ 37 éves nő, házvezetőnői állást keres tisztességes uri emberhez vagy vidéki földbirtokoshoz. Leveleket „Megbízható 37” jellegre a kiadóban. 6339

Alkalmazást nyer.

JÓ házból való fiú borbély tanulónak felvétetik. Borona-utca 50. Paul János. 6370

GÉPÉSZKOVÁCS, ki a gazdasági gépek jókarban tartásához ért, ugyszintén patkolni tud, keresetlik. Cím Valkány mokriai gazdaság. Torontálmegye. 6381

TÜCHTIGES DEUTSCHES Kinderfräulein wird zu 2 kleine Mädchen gesucht. Näheres in der Administration. 6358

KIFUTÓ FIÚ, jó fizetés mellett nyomdánkban alkalmazást nyer

ACS, BOGNAR vagy egyéb famunkás keresetlik állandó munkára. Vulkó Miksa gépgyár, Arad. 6307

EGYSZERŰ, dolgos és tisztességes szobaleány keresetlik. József főherceg-ut 4. az I. emelet. 6344

MOBALMANYT és mindenest keresek 10 korona fizetés és jó hozást mellett. Páldán Gábor-utca 10. 6394

KERESSEK MAGYAR VAGY NÉMET kisasszonyt 3 és fél éves kis leányom mellé. Jelentkezni 2-5-ig, Vadaskertet szálloda 2. 6395

Kiadó lakás.

ELEGÁNSAN butorozott utcai szoba, fürdőszoba használattal azonnal kiadó. Bővebbet a kiadóban. 6376

KÉT MODERN SZOBA fürdőszoba használattal kiadó. 6396

EGY BUTOROZOTT SZOBA esetleg teljes elviattással kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 6397

Lakást keres.

KÉT TISZT kétszobás, tisztá, csinosan butorozott lakást keres. Esetleg két egy szobás lakást. Ajánlatokat kiadóba kérjük. 6398

400 KORONÁT adok annak, aki a belvárosban egy 4-6 szobás lakást keres. Cím a kiadóhivatalban. 6399

Vétel és eladás.

FEHÉR LEANYSZOBÁ és egyéb butorok, csillárok eladók. Megtekinthetők délután 5-7-ig Eötvös-utca 13 I. emelet 6310

9 mm-es Flóbert töltények megvételre kerestetnek. Cím Ifj. Katona Vince, Nagyhalmagy. 6271

ALIG HASZNÁLT fűszerüzlet berendezés eladó. Cím a kiadóban. 6378

ELADÓ egy zsevro magasszárú női cipő teljesen új. Kossuth-utca 52. 6375

JÓKARBAN LEVŐ divány és jónangu pedálos cimbalom eladó. Trombita-utca 21. 6384

ELADÓ egy komplett női kelengye. Dezsöffy-utca 14/a. 6393

4 DARAB új négysoros országos méretű kaptár eladó. Megtekinthető Katonai fegyvertérenél Arad-vár. 6390

HASZNÁLT VILLANYMOTOROKAT 3-6 lóerőket megvételre kerestünk. Ajánlatokat a kiadóba kérünk. 6392

MÉZET VESZÉK minden mennyiségben. Irom Arnold, Arad. Telefon 194. szám. 4652

VÖRÖSHAGYMAT, foghagymát, zöld-ségféléket, fűszereket stb. a maximális árak keretén belül szállítunk. Arad-forgalmi Részvénytársaság, Makó. 351

FINOM csemegeszőlő kapható nagyban és kicsinyben Winkler József szőlőbirtokosnál, Batthyány-u. 11. Telefon 410. 6124

SZERBIAI édes szárított SZILVAIZ minden mennyiségben kapható kilógrammonként 5 koronáért. Róth József-né Arad, Deák Ferenc-utca 29. Telefon 989. sz. 6204

SZERBIAI EDES, szárított SZILVAIZ minden mennyiségben kapható kilógrammonként 5 koronáért. Werner Dániel-né, Kossuth-u. 68. 6203

HASZNÁLT ajtók és ablakok eladók. Thököly-tér 4. 6364

SZARAZ HAL állandóan raktáron, friss hal 2-szer hetenkint. Jófajta dinya és szőlő kapható mindennap maximális árban. Luttwák József, Arad, Telefon 615. 1141

RICIENUS GYÓGYMAG. Egy hold Ricienus jó karban, talpon álvá, eladó. Cím a kiadóban. 6320

KALYBOR JANOSNÁL Nagypelen egy nyolcas Máv. huzatos garnitúra herékével és egy fogas kerek expressz utmozóany eladó. 6312

ELADÓ 2 teljesen új citromfa ág. 2 tjelei szekrényel. Megtekinthető Boros Bevi-ter 16. Orás üzletbe. 6321

NOI SZABÓMŰHELY berendezés és egy nagy karikahajós varrogép eladó. Megtekinthető délután 9-12-ig Deák Ferenc-utca 8. I. emelet. 6306

HASZNÁLT ALOM megvételre kerestetik Bővebbet a kiadóban. 2100

Ingatlan.

GYÖRGY-UTCA 3/b sz. ház új, adómentes, azonnal elfoglalható lakással, villany bevezetve, eladó. Értekezni lehet Vécsey-utca 11/a alatt. 6371

SAROKHAZ üzlethelyiséggel november 1-re elfoglalható lakással eladó. Bővebbet Szűcs nyomda, Thököly-tér. 6381

ELADÓ a háboru alatt épült, teljesen új, 8 szobás magánház, villanyvilágítás, gazdasági épületekkel felszerelve, egy hold telekkel, gardázkodásra igen alkalmas. Cím a kiadóban. 6711

HENTESÜZLET házzal együtt és egy emeletes ház eladó. Cím a kiadóban. 6058

ELADÓ HÁZ UJMINELAKÁN 4 szobás lakással, mellékhelyiségekkel, nagy kerttel. Felvilágosítást ad Paukár virágüzlet, Weitzer János-utca. 6038

KÉT UTCARA és egy térre néző, két emeletes ház eladó. Bővebbet Rákóczi-a. 10. kapu alatt jobbra. 6347

Üzletek.

ÜZLETHELYISÉG, ahol évekig jömeneteli fűszerüzlet volt, Aulich Lajos-utca 8. kiadó. 6271

Ellátás.

ERÉD ÉS VACSORA KOSZTRA még néhány ember felvétetik. Cím a kiadóban. 6268

KÖZÉPISKOLAI tanulókat teljes ellátással felvennek. Veres Ferenc, Forrai-u. Kosárfonó üzlet. 6209

Oktatás.

DIPLOMIRTE deutsche Lehrerin mit erfolgreicher Praxis ertheilt Unterricht. Näheres i. d. Administration. 6380

Külömféle.

BÉRBE, vagy rét művelésre kerestünk 20-30 hold szántót az aradi vagy az ujaradi határban. Ajánlatokat 996 telefon számra kérünk. 6391

ELVESZETT augusztus hó 29-én Gyórok villamos megállónál, vagy Arad villamos állomástól nagy állomásig vagyis Mezőtúrig terjedő vonalon egy sárga bőr bugvelláris 5000 korona pénz tartalommal, üzleti levelekkel, a becsületes megtaláló keretik azt a kiadóhivatalba átadni, a miért is 500 korona jutalomban fog részesülni. 6388

KÉT kereskedelmi fia jobb házba kosztra felvétetik. Cím a kiadóban. 6359

APRÓHIRDETÉSEK az Aradi Közlöny részében felvétetnek a Messenger-boy irodájában, Klein I. hirdetés és hirdapirodájában, Zrinyi-utca 66 a Kossuth-utcai papírüzletben.

19925-1918. kb.

HIRDETMEY.

Közhirre teszem, hogy a m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur 65402-

918 K. M. sz. rendeletével a gyufa gyárásával foglalkozó vállalatok kényszerbársulását rendelke el s e célból Budapest székhellyel „Gyufaipari Szövetség”-et alakított, melynek célja a gyufa gyártásához szükséges nyersanyagok és légyártmányok beszerzése és a szövetség tagjai között való felosztása, a gyufa forgalom behozatalára, igénybevitelére, árára, valamint a kivitel és behozatal szabályozására vonatkozó javaslatok megtétele és a kereskedelemügyi miniszter utasításainak végrehajtása.

A rendelet teljes szövege hivatalom iparügyi osztályában, az érdekeltek részéről a hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Arad, 1918. augusztus 17.

Greón, főkapitány.

Villany-vasaló

előrendű minőség, kapható amig a készlet tart 5138

Pálincás L. és Társa

Villanyműszerész Arad, Deák Ferenc-utca 7. sz.

19943-1918. kb.

HIRDETMEY!

Közbirre teszem, hogy Aradon 1918 évi augusztus hó 23. napján fel-fogott kettő drb. 6 hónaposnak látszó fehér szőrű, egyik koca, másik ártán, sertést mint gazdátlan jószág folyó évi szeptember hó 6-án délelőtt 9 órakor a nagyvásártérben tartandó nyilvános árverésen a legtöbbet ígérőnek készpénzért eladatni fog.

Arad, 1918. szeptember hó 1-én.

Greón, főkapitány.

Szobafestő és mázó

iparába vágó munkákat a leg-egyszerűbbtől a legdiázesebb kivitelig jutányos árak és pontos kivitelben elvállal egy helyben mint vidéken

Szirbik Sándor

szobafestő és mázó

Arad, S. Határ-utca 3. sz. (Szerb templommal szemben.) 4958

Könyvnyomdal

tanulóleányok

jófizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Viszketegséget,

sömört, rüht a leggyorsabban elmulasztia a Dr. Fleisch-féle eredeti, törvényesen védett

„Skaboform-Kenőcs”

Nincsen szaga, nem piackit. Mindig eredeti peccés Dr. Fleisch-féle felét kérjük. Próbá tégely 3.-k., nagy tégely 5.-k. Csakádi adag 12.-k. Kapható Aradon, Hajós Arad gyógyosztályában, Andrássy-ter 22. Vékony a „SKABOFORM” védjegyre figyeljen! 7151